

จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ

ปริญญานิพนธ์

ของ

จิรพันธ์ พิทักษ์

11 S.A. 2524

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921575, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตร

ปรัชญาการศึกษามหาบัณฑิต

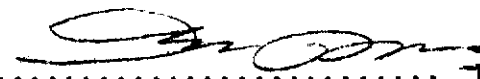
มกราคม 2524

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

87262

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันสี่และคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน

..... กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศบุญการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย คิสสระ และ อาจารย์เยาวพา เตชะอุปต์ ในการแนะนำและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตลอดจนช่วยปรับปรุงแก้ไขให้ปริญญานิพนธ์สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณที่ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ใหญ่และนักเรียน โรงเรียนบ้านนาสารในการรวบรวมข้อมูล และขอขอบพระคุณอาจารย์ใหญ่และนักเรียน โรงเรียนพุทธศาสน์ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ทุกคนที่ได้กรุณาช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย
ตลอดมา

กราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ที่ช่วยเหลือห่มเทศน์กำลังใจและกำลังใจ เพื่อ
การศึกษาของลูกตลอดมา

จิรพันธ์ พัทธ์

หน้า

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	1
	/ ภูมิหลัง	1
	/ ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	3
	/ ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า	4
	/ ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
	/ นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	8
	/ เอกสารที่เกี่ยวข้อง	8
	/ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	8
	/ ความหมายของจริยธรรมและลักษณะทางจริยธรรม	8
	/ พัฒนาการทางจริยธรรม	11
	/ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย	14
	/ โรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัยในต่างประเทศ	14
	/ โรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัยในประเทศไทย	18
	/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
	/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม	23
	/ งานวิจัยในประเทศ	23
	/ งานวิจัยในต่างประเทศ	27
	/ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย	30
	/ สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	32

✓ 3	วิธีดำเนินการศึกษากันคว้า	33
✓	กลุ่มตัวอย่าง	33
✓	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	33
✓	วิธีการรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล	36
✓	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
✓ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
	 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
✓	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
✓	ระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เคยเรียนและไม่เคย เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ	40
✓	เปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เคยเรียนและไม่ เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ	41
✓	การหาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียน พุทธศาสนานานาชาติ	42
✓ 5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	44
✓	ความมุ่งหมายของการศึกษากันคว้า	44
✓	กลุ่มตัวอย่าง	44
✓	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	44
✓	การวิเคราะห์ข้อมูล	45
✓	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
✓	อภิปรายผล	45
✓	ข้อเสนอแนะ	47
✓	ข้อเสนอแนะในการวิจัย	47
✓	ข้อเสนอแนะทางการศึกษา	48

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	56
ก. การวิเคราะห์ข้อมูล	57
ข. แบบสอบถามวิธีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	62

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ชั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีทาง จริยธรรมของโกลเบอร์ก	13
2	แสดงระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนและไม่ เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ	41
3	เปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ เคยเรียนและไม่ เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ	42
4	แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปี ที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ	43

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่การพัฒนาประเทศจะดำเนินไปอย่างมี
คุณภาพเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะของพลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศเป็นสำคัญ กล่าวคือ
การพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม การเมือง อุตสาหกรรม และอื่น ๆ นั้น จะดำเนินไปได้ก็
ก็ต้องขึ้นอยู่กับคุณภาพของประชาชนในประเทศเป็นอันดับแรก ฉะนั้นการพัฒนาบุคคลจึงเป็นสิ่ง
จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศไทย

การพัฒนาคุณภาพของประชากรของประเทศให้มีประสิทธิภาพนั้น คือการปลูกฝังความ
เป็นพลเมืองดีให้แก่ประชาชนในประเทศ ลักษณะความเป็นพลเมืองดี คือการเป็นผู้มีจริยธรรม
สูง นั่นคือ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีระเบียบวินัย มีความเอื้อเฟื้อ
เผื่อแผ่ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว เป็นต้น ลักษณะความเป็นผู้มีจริยธรรม
สูงจะต้องเกิดในประชากรส่วนใหญ่ก่อน ประเทศนั้นจึงจะพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว

(ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจณปัจจนิก 2520 : 1) จริยธรรมและศีลธรรม
นั้นนับว่าเป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญประการหนึ่ง ที่จะทำให้สังคมอยู่กันด้วยอย่างมีความสงบสุข
เรียบร้อยไม่มีปัญหา ไม่มีความวุ่นวาย หากบุคคลในสังคมขาดจริยธรรมแล้ว สังคมย่อมวุ่นวาย
ขาดความสงบสุข เต็มไปด้วยปัญหาทางศีลธรรมมากมาย (ชม ภูมิภาด 2520 : 14)

จริยธรรมเป็นการศึกษาส่วนหนึ่งที่ควรปลูกฝังตามแผนการศึกษาแห่งชาติ จากแผนการ
ศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 หมวด 6 ว่าด้วยศิลปวัฒนธรรม พละนันทนัย สภาพแวดล้อม
และกิจกรรมเยาวชน ได้ระบุไว้ว่า

"50. รัฐพึงจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างและก่อให้เกิดความสำนึกในคุณค่าของศิลปะ
วัฒนธรรม จริยธรรม ศาสนา ตลอดจนขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงาม รวมทั้งสถานที่
และวัตถุอันมีค่าทางประวัติศาสตร์

53. รัฐพึงสนับสนุนกิจกรรมเยาวชน และจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนมีบุคลิกภาพ

ที่ดี มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีทัศนคติที่ดีต่อวัฒนธรรมไทย ยึดมั่น ร่วมกันดำรงรักษา และปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์" (แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 : 21)

การส่งเสริมจริยธรรมจึงเป็นงานสำคัญยิ่งส่วนหนึ่งในการให้การศึกษา และเป็นงานอันเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย เพื่อเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาล ในการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนของชาติ ผู้รับผิดชอบในการให้การศึกษาอบรมในโรงเรียน คือ ครู อาจารย์ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการอบรมเยาวชน

การปลูกฝังจริยธรรมเป็นขบวนการทางการศึกษาซึ่งจะเกิดขึ้นได้ในครอบครัว โรงเรียน สถาบันศาสนา และสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์ สถาบันเหล่านี้มีลักษณะและวิธีปลูกฝังที่แตกต่างกันออกไป แต่ทุกสถาบันมีความสำคัญต่อการปลูกฝังจริยธรรมทั้งสิ้น (อำนาจ ทะพิงส์แก และ ชัยนันท วรรณะภูติ 2522 : 23 - 32) .

สถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับไหน เป็นสถานที่สั่งสอนจริยธรรมโดยตรง และทางอ้อม การสั่งสอนจริยธรรมทางตรง ได้แก่ การจัดการสอนวิชาศีลธรรมหรือศาสนาต่าง ๆ ตลอดจนจริยธรรม โดยทางอ้อม นักเรียนนักศึกษาจะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ลูกเสือ อนุชาชาติ เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยให้ผู้ประกอบกิจกรรมได้พัฒนาลักษณะนิสัยทางจริยธรรม ส่วนสถาบันศาสนาหรือวัดนั้น นับว่าเป็นสถานทางจริยธรรมโดยตรง ดังที่เราได้เห็นว่า วัฒนธรรมประเพณี ตลอดจนกฎธรรมต่าง ๆ ที่คนไทยยอมรับนับถือล้วนมาจากศาสนาเป็นส่วนใหญ่ (น้อย พงษ์สันติ 2520 : 84)

เนื่องจากในปัจจุบันคนมักกล่าวว่า จริยธรรมหรือศีลธรรมเสื่อมลง อีกนัยหนึ่งคือคนประพฤติผิดศีลธรรมมากขึ้น (วิทย์ วิฑูรย์ 2522 : 16) และต่างก็พากันวิพากษ์วิจารณ์เรื่องความประพฤติของเด็กรุ่น โดยเฉพาะพากันสงสัยว่า จริยธรรมของเด็กเสื่อมหรือ และจะแก้ไขได้อย่างไร (สุภา มาลากุล ณ อยุธยา 2518 : 16) สำหรับปัญหาจริยธรรมในสังคมไทย ได้มีผู้ถกเถียงและหาสาเหตุกันมานานแล้ว แต่สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งอาจมาจากความล้มเหลวของการศึกษา เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาก็ได้ปฏิรูปจริยศึกษา ซึ่งได้ปรับปรุง
ในทัน การสอน วิธีสอน อุปกรณ์การสอน กิจกรรมส่งเสริมจริยศึกษา การสอนให้สัมพันธ์กับ
วิชาอื่น ตลอดจนการประเมินผลและการวัดผล ฯลฯ การฝึกอบรมจริยธรรมนอกเหนือจาก

สถาบันการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งที่มีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังจริยธรรม นอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมจริยธรรมในวัด ในสถานสงเคราะห์ และสถานกักกันต่าง ๆ เพื่อจะได้ทราบถึงระดับจริยธรรมของนักเรียนซึ่งได้รับการปลูกฝังจริยธรรมจากโรงเรียน และการที่นักเรียนบางคนได้เข้าศึกษาในโรงเรียนพุทธศาสนาวินายก ซึ่งดำเนินการสอนโดยสถาบันศาสนาหรือวัดนั้นก็ย่อมมีผลต่อการปลูกฝังจริยธรรมแก่เด็ก เพราะสถาบันศาสนานี้เป็นสถาบันทางจริยธรรมโดยตรง ทั้งนี้เพราะหลักจริยธรรมที่สอนกันอยู่ในเมืองไทยส่วนใหญ่มาจากพระพุทธศาสนา (ถีกฤทธิ์ ปราโมช 2514 : 16)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นที่ว่า จริยธรรมเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษา และมีผลต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะเยาวชนซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศที่กำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาและเป็นผู้ที่กำลังพัฒนาทางจริยธรรม โดยได้รับอิทธิพลจากสถาบันการศึกษาและอิทธิพลรอบ ๆ ตัวเด็ก ในด้านสังคมนั้นสถาบันศาสนามีส่วนสำคัญในการปลูกฝังจริยธรรมจึงเห็นได้ว่า สถาบันการศึกษา และสถาบันศาสนา ทั้งสองสถาบันนี้มีอิทธิพลในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชนไทย ผู้วิจัยได้มองเห็นความสำคัญของสองสถาบันนี้ จึงได้ทำการศึกษาค้นคว้าถึงจริยธรรมของเด็กที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยศึกษาถึงจริยธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากโรงเรียนและจากโรงเรียนพุทธศาสนาวินายก ซึ่งเป็นตัวแทนของสถาบันศาสนา

๒) ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาถึงระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินายก
2. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินายก กับนักเรียนในระดับเดียวกันที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินายก
3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินายก

ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า

เพื่อจะได้ทราบถึงระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย และความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม กับจำนวนปีที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนจริยธรรมและส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง ✓ พิมพ์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กระทำกับนักเรียนชายหญิง โรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2523 จำนวน 400 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

✓ 1.1 นักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย จำนวน 100 คน

✓ 1.2 นักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย จำนวน 300 คน

✓ 2. ตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า

✓ 2.1 การศึกษาถึงระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย

✓ ตัวแปรที่ศึกษา

✓ - ระดับจริยธรรม

✓ 2.2 การเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย กับนักเรียนในระดับเดียวกันที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย

✓ 2.2.1 ตัวแปรอิสระ

✓ ประสิทธิภาพในการเรียน คือ

✓ - นักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย

✓ - นักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย

2.2.2 ตัวแปรตาม

- จริยธรรม

2.3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียน

พุทธศาสนานิกายเถรวาท

ตัวแปรที่ศึกษา

- จริยธรรม

- จำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานิกายเถรวาท

นิยามศัพท์เฉพาะ

จริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางจิตใจที่เกี่ยวกับการเลือกทำในสถานการณ์ที่ความต้องการส่วนตัวขัดแย้งกับหลักเกณฑ์ทางสังคม และหลักศีลธรรมอันดีงาม จริยธรรมแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งวัดได้จากการใช้แบบสอบถามวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดแนวทางของโกลเบอร์เกอร์เป็นหลัก

ระดับจริยธรรม หมายถึง การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในชั้นต่าง ๆ ตามทฤษฎีของโกลเบอร์เกอร์ วัดได้จากการใช้แบบสอบถามวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดแนวทางของโกลเบอร์เกอร์ ประกอบด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ 30 สถานการณ์ มีคำตอบให้เลือกสถานการณ์ละ 6 ตัวเลือก ซึ่งแสดงจริยธรรมชั้น 1 - 6 ให้ผู้ตอบเลือกเรื่องละ 1 คำตอบ ดังนั้นพิสัยของคะแนนแต่ละคนจึงอยู่ระหว่าง 30 - 180 แล้วนำคะแนนทั้งหมดของทุกคนมาหาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม คะแนนจากการวัดระดับจริยธรรมจะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (^{Preconventional} Preconventional Level) หมายถึง กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่ได้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มระหว่าง 30 - 89.4
 2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) หมายถึง กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่ได้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มระหว่าง 89.5 - 149.4
 3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional Level) หมายถึง กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่ได้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มระหว่าง 149.5 - 180
- การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง เหตุผลในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำ

พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง วัดจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยยึดหลักเหตุผลเชิงจริยธรรม

6 ชั้น ของโคลเบอร์ก คือ

1. ชั้นยึดหลักหลบหลีกการถูกลงโทษ คือ การเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม
อย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะมุ่งหวังไม่ให้ตนเองถูกลงโทษ เนื่องจากกลัวความเจ็บปวด และยอม
ทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ หรือผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าตนโดยไม่เอาใจใส่ความหมายหรือคุณค่าใด ๆ

2. ชั้นยึดหลักการแสวงหารางวัล คือ การเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม
อย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะผลของการกระทำจะนำสิ่งที่นำความพอใจมาให้ตนเอง เช่นการแลก
เปลี่ยนผลประโยชน์ หรือการได้รับรางวัล

3. ชั้นยึดหลักการกระทำตามที่ผู้อื่นเห็นชอบ คือ การเลือกกระทำหรือไม่กระทำ
พฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะผู้อื่นชักจูง หรือทำตามความคิดเห็นส่วนใหญ่เพื่อทำให้ผู้อื่น
พอใจ

4. ชั้นยึดหลักทำตามหน้าที่ทางสังคม คือ การเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรม
อย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะหน้าที่ ระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม

5. ชั้นยึดหลักกระทำตามคำมั่นสัญญาและการเคารพตนเอง คือ การเลือกกระทำ
หรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพราะเห็นแก่คนหมู่มากและผลประโยชน์ของสังคม
ส่วนรวม ไม่ขัดกับสิทธิอันพึงมีพึงได้ของผู้อื่น

6. ชั้นยึดอุดมคติสากล คือ การเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่าง
หนึ่ง เพราะคำนึงถึงเหตุผลของการรับผิดชอบ ยอมรับสิทธิอันเท่าเทียมกันของมนุษยชาติที่มีศักดิ์
และสิทธิเท่ากัน ทุกคนควรนับถือซึ่งกันและกัน

โรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ หมายถึง สถานที่อบรมศีลธรรม จริยธรรม และวิชา
การทางพุทธศาสนาโดยเฉพาะ มีจุดประสงค์ให้นักเรียนมีความรู้ทางพุทธศาสนาสมกับที่เป็น
พุทธศาสนิกชน และฝึกฝนให้นักเรียนเป็นคนดีมีศีลธรรมประจำใจ เพื่อเป็นพลเมืองดีของ
ครอบครัว ของสังคม และของประเทศชาติ เปิดสอนเฉพาะวันอาทิตย์ ครูส่วนมากเป็นพระภิกษุ
สถานที่สอนส่วนมากเป็นโรงเรียนในวัด

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนโรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอ
บ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งชายและหญิงที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2523

นักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย หมายถึง นักเรียนโรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งชายและหญิงที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2523 ซึ่งเคยเรียนและ/หรือกำลังเรียนใน โรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย ตามระยะเวลาที่ทางโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัยกำหนดไว้ในแต่ละปี

นักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย หมายถึง นักเรียนโรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งชายและหญิงที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2523 ซึ่งไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัยมาก่อน

จำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัย หมายถึง ระยะเวลาที่นักเรียนเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัยตามที่กำหนดไว้ในแต่ละปี ในปีการศึกษาหนึ่ง ๆ ทางโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัยจะจัดสอนประมาณ 60 80 หรือ 120 ชั่วโมง จำนวนปีที่นักเรียนเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิรัยในการศึกษารั้งนี้จะอยู่ระหว่าง 1 - 3 ปี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า แยกตามหัวข้อ
ได้ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

1.1.1 ความหมายของจริยธรรมและลักษณะทางจริยธรรม

1.1.2 พัฒนาการทางจริยธรรม

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพุทธศาสนานิกายอานันทมุนี

1.2.1 โรงเรียนพุทธศาสนานิกายอานันทมุนีในต่างประเทศ

1.2.2 โรงเรียนพุทธศาสนานิกายอานันทมุนีในประเทศไทย

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

2.1.1 งานวิจัยในประเทศ

2.1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพุทธศาสนานิกายอานันทมุนี

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

1.1.1 ความหมายของจริยธรรมและลักษณะทางจริยธรรม

จริยธรรมมีความหมายกว้างขวางมากแต่การให้คำจำกัดความอย่างไรก็ตามจริยธรรมก็มีลักษณะเป็นสากลอยู่อย่างหนึ่งคือ เป็นหลักที่ควรจรรร่วมกัน เพื่อการอยู่อย่างไม่เป็นทุกข์ (นิยม พงษ์สนธิ์ 2520 : 92) มีผู้จริยธรรมไว้อย่างต่าง ๆ กันดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน กล่าวว่า จริยธรรม (Morality) เป็นคำที่มีความหมายกว้าง หมายถึงลักษณะทางสังคมหลายลักษณะของมนุษย์ และมีขอบเขตรวมถึงพฤติกรรมทางสังคมประเภทต่าง ๆ ฉะนั้น ลักษณะของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมจะมีคุณสมบัติประเภทใดประเภทหนึ่งในสองประเภท คือ เป็นลักษณะที่สังคมต้องการให้อยู่ในสมาชิกของสังคมนั้น ก็เป็นพฤติกรรมที่สังคมนิยมชมชอบ ให้การสนับสนุน และผู้กระทำส่วนมากเกิดความพอใจว่าการกระทำสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนอีกประเภทหนึ่ง คือ ลักษณะที่สังคมไม่ต้องการให้อยู่ในสมาชิกของสังคม เป็นการกระทำที่สังคมลงโทษหรือพยายามกำจัด และผู้กระทำพฤติกรรมนั้นส่วนมากรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่สมควร ฉะนั้นผู้ที่มีจริยธรรมสูงคือผู้ที่มีลักษณะและพฤติกรรมประเภทแรกมาก และประเภทหลังน้อย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2522 : 2 - 3)

✓ แพลก สนธิรักษ์ และ วิทย์ วิศทเวทย์ ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ดังนี้ จริยธรรม คือหลักธรรมอันเป็นแนวในการปฏิบัติในการกระทำที่เป็นไปตามครรลองคลองธรรม มีลักษณะพิเศษคือเป็นการให้ผลประโยชน์แก่ผู้อื่น และในเวลาเดียวกันเป็นประโยชน์แก่ตัวเอง การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมนั้น ก่อให้เกิดผลดีงามแก่ตัวเอง ผลดีที่เกิดขึ้นมีได้ 2 แนว คือทางใจและทางกาย

จุดหมายปลายทางแห่งจริยธรรม คือ

1. ทำให้ชีวิตมีความสุข
2. ทำให้ผู้อื่นมีความสุข
3. ปลดปล่อยตัวเองให้เป็นอิสระ

จริยธรรมจึงเป็นหลักที่มนุษย์ทุกรูปทุกนามพึงยึดเป็นหลักของชีวิต (แพลก สนธิรักษ์ และ วิทย์ วิศทเวทย์ 2522 : 82)

✓ กานท์ (Kant) ได้ให้ความหมายของจริยธรรม "จริยธรรม คือคุณลักษณะสากลซึ่งมนุษย์ผู้มีเหตุผลยอมรับ เปรียบได้กับกฎเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นกฎสากลเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป" (น้อย พงษ์สนธิ 2520 : 51 อ้างอิงมาจาก Kant) ความรู้สึกรับผิดชอบ (Conscience) หรือเรียกอย่างหนึ่งว่า จริยธรรม (Morality) ในทัศนะของโคลเบอร์ก (Kohlberg) โคลเบอร์กได้กล่าวถึงจริยธรรมว่า เป็นการตัดสินใจถึงความถูกต้องเหมาะสม

ของพฤติกรรม แต่มีใ้การตัดสินใจทางถูกต้องทุกอย่างจะเป็นจริยธรรม เหตุผลเชิงจริยธรรม
ขั้นสูงสุดนั้นจะมีลักษณะเป็นสากล กว้างขวาง ไม่ขัดแย้งกัน และมีรากฐานจากความมีหลักการ
และเป็นอุดมคติ (Kohlberg . 1964 : 405) ส่วนความรู้สึกรับผิดชอบ (Conscience)
ของบุคคลนั้น สามารถศึกษาจากการแสดงออกทางพฤติกรรมได้ดังนี้

1. การที่บุคคลมีการตอบสนองภายในต่อความรู้สึกผิด นั่นคือการที่บุคคลตำหนิตัวเอง การพิจารณาโทษตนเอง หรือเกิดความรู้สึกเสียใจว่าตนเองได้กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดผิดพลาดไป
2. พฤติกรรมที่พยายามปลดปล่อยความรู้สึกผิด เช่น สารภาพว่าตนเองได้กระทำผิดไปแล้ว ตลอดจนพยายามที่จะให้ตนเองถูกลงโทษเพื่อเป็นการชดเชยกับการกระทำผิดความผิด
3. การต่อต้านความรู้สึกผิด เช่น การมีปฏิกิริยาโต้ตอบการกระทำผิดนั้น ๆ ตลอดจนกระทำตรงกันข้ามกับใจจริง เป็นต้น
4. การต้านทานการยั่วให้กระทำความผิด (Resistance to temptation) ซึ่ง ไกรน์เคอร์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การยั่ว (Temptation) หมายถึง การที่บุคคลตกอยู่ในภาวะขัดแย้งเพราะกฎเกณฑ์ทางสังคมขัดขวางมิให้บุคคลบรรลุจุดประสงค์ของตน (Grinder . 1952 : 803 - 826)

ลักษณะทางจริยธรรมของบุคคลประกอบด้วย

1. ความรู้เชิงจริยธรรม หมายถึง การมีความรู้ในสังคมนั้นเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติทางสังคมและศาสนาที่เกี่วข้อง เรียนรู้ในฐานะที่เป็นสมาชิกหนึ่งในสังคม
2. ทัศนคติเชิงจริยธรรม หมายถึง ความรู้สึกชอบ ไม่ชอบพฤติกรรมต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด สอดคล้องกับค่านิยมหรือแตกต่างกับ ทัศนคติเชิงจริยธรรมมีความหมายกว้างกว่าความรู้เชิงจริยธรรม เพราะรวมเอาความรู้เชิงจริยธรรมและความรู้สึกในเรื่งนั้น ๆ ไว้ด้วย
3. พฤติกรรมเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมยอมรับ และงดเว้นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ พฤติกรรมที่สังคมยอมรับ เช่น การให้ทาน การเสียสละ ซื้อตรง ซื้อสัตย์ การไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น การช่วยเหลือผู้อื่น ฯลฯ และในทางตรงกันข้าม เป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับควรงดเว้น
4. เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลให้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกที่จะ กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งในสถานการณ์นั้น เหตุผลดังกล่าวช่วยให้ทราบถึงเหตุจริงใจ

ที่อยู่เบื้องหลังการกระทำของบุคคลส่วนใหญ่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลและสถานการณ์เป็นสำคัญ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เข็มเพชร ประจวบปัจฉิม 2520 : 4 - 6).

1.1.2 พัฒนาการทางจริยธรรม

ปิแยเจต์ (Piaget) นักจิตวิทยาชาวสวิสส์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการทางสติปัญญาของมนุษย์ เป็นผู้ริเริ่มทางความคิดว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นย่อมขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางสติปัญญา ปิแยเจต์ได้แบ่งพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. ระยะแรก เริ่มตั้งแต่เกิดถึงสองขวบ จริยธรรมเกิดจากผู้ใหญ่เป็นผู้สนองตอบความต้องการของเด็ก เด็กไม่สามารถรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมอย่างสมบูรณ์ ระยะนี้ถือว่าเป็นขั้นก่อนจริยธรรม

2. ระยะที่สอง ระดับอายุตั้งแต่ 2 - 8 ปี เด็กเริ่มมีการรับรู้ต่อสภาพแวดล้อมอย่างละเอียดลึกซึ้งยิ่งขึ้น เด็กต้องการกระทำหรือลงกระทำตามที่พ่อแม่หรือผู้ใหญ่กำหนด ทั้งนี้เพราะเด็กต้องการความรัก ความเอาใจใส่ คำชมเชย การยอมรับจากผู้ใหญ่ จึงต้องกระทำตามคำสั่ง ดังนั้นระยะนี้จึงเป็นขั้นยึดคำสั่งเป็นใหญ่

3. ระยะที่สาม ระดับอายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป ระดับนี้เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาสูง รื้ออะไรถูก อะไรควรไม่ควร จากความสามารถของตนเองและการไปปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับเพื่อน ๆ ทำให้เด็กยอมรับกฎเกณฑ์สากล สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่พัฒนาการทางจริยธรรมเต็มของตนเอง ดังนั้นระยะนี้จึงเป็นขั้นยึดหลักแห่งตน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2522 : 35 อ้างอิงมาจาก Piaget)

โคลเบอร์กได้ศึกษาจริยธรรมตามแนวทฤษฎีของปิแยเจต์ และพบความจริงว่า มนุษย์มีพัฒนาการทางจริยธรรมหลายขั้นตอน ทฤษฎีของโคลเบอร์ก เป็นทฤษฎีที่มีประโยชน์ในการเข้าใจพัฒนาการทางจริยธรรมได้ลึกซึ้งที่สุดในปัจจุบัน โคลเบอร์กได้แบ่งจริยธรรมของบุคคลออกเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) ระดับนี้เด็กจะสนองตอบตามเกณฑ์ภายนอก จึงมักเกี่ยวข้องกับทางร่างกาย เช่น การลงโทษ การให้รางวัล หรือเปลี่ยนแปลงตามความพึงพอใจ เด็กจะดูผลที่ได้รับเป็นเกณฑ์ในการประเมินจริยธรรม จึงอาจสรุป

ได้ว่า ถ้าตนเองถูกลงโทษแสดงว่าการกระทำของตนเองไม่ดี และตนเองได้รับรางวัลแสดงว่าตนเองทำดี ซึ่งผู้มีอำนาจเหนือกว่าเป็นผู้กำหนดว่าสิ่งใดเลวสิ่งใดดี ส่วนมากเด็กมีอายุ 4 - 10 ปี แบ่งออกเป็น 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 มุ่งไม่ไห้ตนเองถูกลงโทษทางกาย เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ และยอมทำตามคำสั่งของผู้ใหญ่ที่มีอำนาจเหนือตน โดยไม่เอาใจใส่ความหมายหรือคุณค่าใด ๆ

ชั้นที่ 2 ยินยอมทำเพื่อให้ได้รับรางวัล หรือให้ได้รับสิ่งที่พอใจ ตลอดจนแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กัน แต่เด็กระยะนี้จะตีความเกี่ยวกับทางร่างกายเท่านั้น มีใช้คำนิยม ความกตัญญู หรือความยุติธรรม

2. ระดับความกฎเกณฑ์ (Conventional Level) ระดับนี้คนเราจะยอมรับความมุ่งหวังกฎเกณฑ์ทางครอบครัว กลุ่ม และประเทศชาติว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่า มีความถูกต้อง และจะพยายามปฏิบัติตามเหมาะสมกับบทบาทของตนเองในกลุ่ม ในการกระทำที่ดีละเว้นความชั่ว บุคคลจะถูกควบคุมโดยกลุ่มสังคม จริยธรรมระดับนี้จะเกิดขึ้นบุคคลอายุ 11 - 16 ปี แบ่งเป็นชั้นต่อเนื่อง 2 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 3 เกณฑ์เด็กดี บุคคลยังไม่เป็นตัวของตัวเอง กลัวภัยจากการสักรูของผู้อื่น เช่น การทำให้อื่นเสียใจ การทำผิดผู้อื่น และทำให้อื่นพอใจ ซึ่งก็จะตรงกับความคิดเห็นส่วนใหญ่ หรือยินยอมทำตามเพื่อหลีกเลี่ยงการไม่เห็นด้วยหรือความไม่เห็นชอบจากบุคคลอื่น

ชั้นที่ 4 บุคคลรู้ถึงหน้าที่การไว้ระเบียบ การกระทำตามระเบียบของสังคม พฤติกรรมที่ถูกต้องจะประกอบด้วยการปฏิบัติตามหน้าที่ การแสดงความเคารพต่ออำนาจหน้าที่ ทำตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทางสังคมกำหนด กลัวภัยเพื่อหลีกเลี่ยงการถูกประณามจากสังคม ยินยอมทำตามเพื่อหลีกเลี่ยงการตำหนิจากผู้ที่มีอำนาจตามกฎหมาย

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional Level) เป็นระดับที่การตัดสินใจยึดมั่นตามจริยธรรมขึ้นอยู่กับตนเองมากที่สุด การตัดสินใจจริยธรรมจะใช้หลักแห่งเหตุผล กระทำตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ไม่ยึดกับสิ่งที่ผู้อื่นทำได้หรือผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง แยกตัวออกจากอิทธิพลของกลุ่มเมื่อมีเหตุผลโดยไม่ทำตามผู้อื่นไม่มีเหตุผลขอ ระดับนี้เป็นจริยธรรมขั้นสูงสุด จะปรากฏในบุคคลที่เป็นผู้ใหญ่ อายุประมาณ 16 ปี ขึ้นไป แบ่งระดับนี้ได้เป็น 2 ชั้น ต่อเนื่องกับชั้นก่อน ๆ เช่นกัน คือ

ขั้นที่ 5 บุคคลจะทำตามคำแนะนำสัญญาและการกระทำที่ถูกต้องโดยทั่วไปที่เห็นกับคน
 หมู่มาก ตามความเห็นของตนเองได้ ถ้าไปถึงจุดค่าทางความคิดเห็นที่สัมพันธ์กับส่วนบุคคลและส่วนรวม
 เช่น เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ ประชาธิปไตย จะหาข้อยุติโดยคำนึงถึงผลทางคุณค่าและความคิดเห็น
 ทางสติปัญญา ที่จะออกมาเป็นกฎหมายที่เป็นประโยชน์ของสังคม

ขั้นที่ 6 ยินยอมทำตามข้อหลักเบื้องการตัดสินใจตนเอง เป็นขั้นการตัดสินใจตาม
 เหตุผลของการรับผิดชอบ สร้างคุณธรรมประจำใจที่นอกเหนือกฎเกณฑ์ทางสังคม จริยธรรมเป็น
 นามธรรมไม่ใช่กฎเกณฑ์ทางศาสนา แต่เป็นอุดมคติสากลของสังคมส่วนรวม ยอมรับสิทธิเท่าเทียม
 กันของมนุษยชาติที่มีศักดิ์และสิทธิเท่าเทียมกันทุกคน การเห็นใจผู้อื่นและกัน (Kohlberg .
 1964 : 396 - 400)

ตารางที่ 1 เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ในทฤษฎีพัฒนาการทาง
 จริยธรรมของโคลเบอร์ก (Kohlberg . 1964 : 400)

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้น 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (2 - 7 ปี) ขั้น 2 หลักการแสวงหารางวัล (7 - 10 ปี)	1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (2 - 10 ปี)
ขั้น 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (10 - 13 ปี) ขั้น 4 หลักการทำตามหน้าที่ทางสังคม (13 - 16 ปี)	2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (10 - 16 ปี)
ขั้น 5 หลักการทำตามคำแนะนำสัญญา (16 ปี ขึ้นไป) ขั้น 6 หลักการยึดอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (16 ปี ขึ้นไป)

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ

1.2.1 โรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติในต่างประเทศ

การจัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติขึ้นในประเทศที่นับถือพุทธศาสนา ได้วางหลักมาจากโรงเรียนนานาชาติของคริสต์ศาสนา ทั้งนี้เพราะว่าคนเคิมเมชาวพุทธจะจัดการอบรมสั่งสอนศีลธรรมและเรื่องศาสนาแก่เยาวชน ในวัดในบางโอกาสเหมือนกันแต่ไม่ได้อยู่ในรูปของโรงเรียน ไม่มีหลักสูตร ไม่มีกฎเกณฑ์ระเบียบวิธีที่แน่นอน แล้วแต่โอกาสและความเหมาะสมอีกประการหนึ่งประเทศที่นับถือพุทธศาสนาได้เปลี่ยนวันหยุดราชการจากวันพระ 8 ค่ำ 15 ค่ำ มาเป็นวันอาทิตย์แบบฝรั่งตะวันตกที่มีศาสนาคริสต์เป็นศาสนาประจำชาติ โดยถือกันว่าเป็นแบบสากลนิยมไปทั่วโลก จึงต้องใช้ชื่อว่า โรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ (The Buddhist Sunday School)

โรงเรียนวันอาทิตย์ (Sunday School) เกิดขึ้นใน ค.ศ. 1970 โดย โรเบิร์ต เรกส์ (Robert Raikes) ได้ตั้งโรงเรียนการสอนเฉพาะในวันอาทิตย์ขึ้นแห่งหนึ่งในประเทศอังกฤษ เพื่อทำการสอนเด็ก ๆ ที่ยากจนไม่ได้รับการศึกษา เนื่องจากต้องทำงานอยู่ในโรงงานตลอดสัปดาห์ จนไม่มีเวลาไปโรงเรียนหรือสนใจศาสนา ปรากฏว่าความดีของโรเบิร์ต เรกส์ได้แพร่หลายไปอย่างรวดเร็ว ได้มีผู้เห็นดีเห็นชอบอื่น ๆ ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนวันอาทิตย์เพื่ออบรมสั่งสอนศีลธรรมแก่เด็กเพิ่มขึ้นเป็นอันมาก ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 โรงเรียนวันอาทิตย์ได้แพร่ไปทั่วสหรัฐอเมริกาอย่างรวดเร็ว ถัดประเทศอื่น ๆ ที่มีผู้นับถือคริสต์ศาสนาโรงเรียนวันอาทิตย์ก็เริ่มขึ้นในโบสถ์ ดังนั้นในกลางศตวรรษที่ 20 โรงเรียนวันอาทิตย์ก็กลายเป็นงานสำคัญสำหรัหนึ่งของโบสถ์อย่างแท้จริง

โดยทั่วไปแล้ว โรงเรียนวันอาทิตย์เห็นของพวกโปรเตสแตนต์ เนื่องจากเด็ก ๆ ในนิกายโปรเตสแตนต์ส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนศาสนาในโรงเรียนเช่นเดียวกับพวกโรมันคาทอลิกและออร์ทอดอกซ์ จึงถือเป็นหลักการสำคัญของการสอนศาสนาในโรงเรียน และโรงเรียนวันอาทิตย์จึงพวกนิกายโปรเตสแตนต์ถือเป็นงานสำคัญยิ่งของตนนับ แตกต่างจากโรงเรียนวันอาทิตย์ที่โรเบิร์ต เรกส์จัดขึ้นซึ่งแยกเรื่องศาสนาออกจากกัน และใช้หลักสูตรเช่นเดียวกับโรงเรียนสามัญทั่วไป และจากการที่ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปและอเมริกาได้ทำการติดต่อค้าขายกับประเทศต่าง ๆ

ทั่วโลกอยู่เป็นประจำ บางประเทศก็ได้ดำเนินการในปกครองหลายแห่ง นักสอนศาสนาจากประเทศดังกล่าวเหล่านั้นได้ถือโอกาสเดินทางมาเผยแพร่ศาสนายังประเทศอาณานิคม และประเทศที่มีความสัมพันธ์ทางการค้าขายด้วย เพื่อผลทางด้านการเมืองและการศาสนาเป็นสำคัญ พร้อมกันนั้นก็ได้นำเอาวัฒนธรรมและความเจริญต่าง ๆ ทางตะวันตกมาเผยแพร่ด้วย การเปิดสอนโรงเรียนศาสนาวันอาทิตย์ในประเทศต่าง ๆ นักสอนศาสนาได้นำแบบอย่างจากบ้านเมืองของตนมาเผยแพร่อีกต่อหนึ่ง และผลจากการดำเนินงานก็ได้รับความสำเร็จ (Sunday School. 1963 : 633 - 634)

ประเทศศรีลังกา

โรงเรียนพุทธศาสนาวินาติย์ในประเทศศรีลังกา พันเอกอลcott (Colonel Henry Stell Olcott) ชาวอเมริกันเป็นผู้ริเริ่มตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2428 อันเป็นระยะเวลาที่พระพุทธศาสนาในประเทศศรีลังกา กำลังอยู่ในภาวะอันตรายอย่างยิ่ง ประชาชนถึงกับไม่กล้าเรียกตนเองว่าเป็นพุทธศาสนิกชนเพราะอาย การตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติย์ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

1. เพื่อฟื้นฟูพุทธศาสนา
2. เพื่อต่อต้านคริสต์ศาสนา

เนื่องจากประเทศศรีลังกาเป็นเมืองขึ้นของประเทศปอร์ตุเกส ฮอลันดา และอังกฤษ ประเทศเหล่านี้เป็นประเทศที่มีคริสต์ศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ จึงได้บีบบังคับชาวพุทธในศรีลังกาไม่ให้มีสิทธิเสรีภาพในการปฏิบัติศาสนกิจ เพื่อให้คริสต์ศาสนามีบทบาทในการเผยแพร่อย่างเต็มที่ ซึ่งจะเป็นผลดีในการปกครอง การเมือง และด้านจิตใจ มีชาวศรีลังกาที่เห็นแก่ได้เห็นแก่ความสะดวกสบาย ถูกระโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ยอมเข้ารับในคริสต์ศาสนาเป็นอันมาก แต่อย่างไรก็ตามชาวศรีลังกาส่วนใหญ่ก็ยังนับถือศาสนาพุทธกันอย่างเจียบ ๆ ฉะนั้นพุทธศาสนาในศรีลังกาก็ทรุดโทรมลงตามลำดับ เมื่อศรีลังกาได้เอกราชแล้วจึงได้ฟื้นฟูพุทธศาสนาเป็นการใหญ่ เด็ก ๆ ส่วนมากเข้าเรียนในโรงเรียนฝรั่ง เด็กจึงถูกเปลี่ยนศาสนาไปง่าย ผู้นำชาวพุทธในประเทศศรีลังกาได้เห็นภัยอันนี้ จึงได้พยายามจัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติย์เพิ่มมากขึ้น โดยดำเนินงานต่อจากพันเอกอลcott ซึ่งต่อมาเยาวชนพุทธลัทธิสมาคม (Young Men's

Buddhist Association) แห่งประเทศศรีลังกาตั้งอยู่ในเมืองโคลัมโบ เป็นผู้จัดการ
ดำเนินงานเกี่ยวกับโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ทั้งหมด

โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ของศรีลังกา เป็นสถาบันดำเนินงานด้วยความศรัทธา
เสียสละของชาวพุทธ จึงทำให้โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในศรีลังกาเจริญแพร่หลายมาก
มีโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์เกือบทุกหมู่บ้าน (ดูสถิติ ปีพ.ศ. 2500 : 260 - 360)

ประเทศอินเดีย

พระพุทธศาสนาในประเทศอินเดียนั้น หลังจากรัชสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช
พระพุทธศาสนาเริ่มเสื่อมลงตามลำดับ พระพุทธศาสนาได้รับการฟื้นฟูเมื่อสมณมชาโหรี ซึ่งมี
อนาถรัก อรรณพาล พระชาวศรีลังกาเป็นผู้จัดตั้งขึ้น ได้เข้าไปตั้งศูนย์กลางดำเนินงานเผย
แพร่ที่เมืองกัลกัตตา เมื่อฐานะของสมาคมมั่นคงขึ้นก็ได้ขยายสาขาสมาคมไปตามเมืองใหญ่ ๆ
หลายแห่ง ส่วนที่เมืองมอมเบย์ ดร. อัมเบดการ์ ได้ดำเนินงานประกาศศาสนาอย่างได้ผล
ประชาชนที่เข้ามาปฏิบัติตนเป็นพุทธมามกะส่วนมากเป็นชนชั้นสูง ซึ่งเรียกกันว่าชาวพุทธใหม่
การให้การศึกษาดังทางโลกทางธรรมแก่พุทธเยาวชนในอินเดียที่สมณมชาโหรี เมืองกัลกัตตา
นับว่าก้าวหน้าพอสมควร ทางสมาคมได้สร้างโรงเรียนกนโนนขึ้น ทำการสอนทั้งวิชาการทาง
โลกและทางพระพุทธศาสนา รับเอาเด็กกำพร้ามาอุปการะ ให้การศึกษาและทำงานไปด้วย
ตามปกติในเวลากลางวันเด็ก ๆ จะเรียนหนังสือ กิจกรรมที่ปฏิบัติทุกเช้าคือ สวดมนต์ไหว้พระ
วิชาที่จัดสอนนั้นไม่มีหลักสูตรแน่นอน แล้วแต่ความเหมาะสม ปกติเรียนเขียนอ่านหนังสือ มีการ
เล่นกีฬาต่าง การสวดมนต์ไหว้พระ หายไปอยู่ทุกระดับ ศึกษาธรรม และฝึกสมาธิ เป็นต้น
(พระมหาจำลอง ฐิริปัญโญ 2509 : 7)

ส่วนวัดไทยในพุทธศาสนานั้นก็ได้จัดให้มีโรงเรียนสอนเด็กยากจนรวมทั้งให้ความอุปการะ
ให้เรียนภาษาท้องถิ่น ความรู้ทางพุทธศาสนา ทั้งนี้ขึ้นในความดูแลของพระสงฆ์ไทย ซึ่งเริ่ม
ดำเนินงานมาตั้งแต่ วันที่ 16 สิงหาคม 2507 (พระภิกขุวิบูลย์ 2509 : 8)

ประเทศสหรัฐอเมริกา

การอบรมเยาวชนในวันอาทิตย์ที่รัฐวอชิงตัน ได้ดำเนินงานอย่างกว้างขวาง มีสโมสร

ชาวพุทธที่ทันสมัย มีโรงเรียมกษัตริย์ มีวังอาหาร ห้องครัว ห้องน้ำ ห้องฝึกสมาธิ ห้องสมุด ห้องประชุม และอื่น ๆ ที่ว่าเป็นพร้อม และเป็นที่ชาวพุทธจากประเทศต่าง ๆ ไปพักอาศัยเสมอ

ผู้ดำเนินงานและครูผู้สอนที่สโมสรเยาวชนเหล่านี้ ส่วนมากเป็นพระภิกษุสามเณรชาวญี่ปุ่น และสมาชิกส่วนมากเป็นชาวญี่ปุ่น มีจุดประสงค์ที่สำคัญเพื่อให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้เด็กได้ฝึกทำงานร่วมกัน เล่นสนุกด้วยกัน เรียนร่วมกันในวันอาทิตย์ สำหรับวิชาที่เรียนและกิจกรรมที่จัดกันมี การอภิปราย ฟังเพลง ออกกำลังกายทางสถานีวิทยุกระจายเสียง เขียนหนังสือและบทความลงหนังสือพิมพ์ การหุงต้มอาหาร ทำความสะอาดตกแต่งสถานที่ ร้องเพลง เล่นเกม ช่วยงานสังคมสงเคราะห์ เรียนพุทธประวัติ พุทธธรรม โดยเอาหนังสือเรียนพุทธธรรมที่เป็นภาษาอังกฤษของสโมสรชาวพุทธนี้ ให้นำมาปรับปรุงเป็นบทเรียนธรรมะภาคภาษาอังกฤษสำหรับสอนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ในประเทศไทยด้วย

ในเมืองซานฟรานซิสโก ชาวพุทธได้จัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ขึ้นในโบสถ์ จึงได้แบบอย่างและแนวความคิดมาจากสวาธ ผู้ดำเนินงานและสมาชิกส่วนมากเป็นชาวญี่ปุ่น และชาวญี่ปุ่น สมาชิกมีอายุตั้งแต่ 3 - 18 ปี เป็นส่วนมาก วิชาและกิจกรรมที่จัดสำหรับเด็ก มี พุทธประวัติ พุทธสาวกประวัติ ธรรมะ นิทานชาดก เกมต่าง ๆ ร้องเพลงและสวดมนต์ ฯลฯ เป็นต้น นิทานชาดกและเรื่องอื่น ๆ ที่นำมาเล่า เมื่อจบแล้วจะสรุปผลยกตัวอย่างและเปรียบเทียบ ให้เด็กคิด ทำให้เห็นว่า สิ่งใดน่าสนใจควรนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน (หม่อมเจ้าสุนันต์มัย ภิศกุล 2509 : 71)

ประเทศญี่ปุ่น

การศึกษาพุทธศาสนาในประเทศญี่ปุ่น เป็นไปอย่างกว้างขวาง มีมหาวิทยาลัยทางพุทธศาสนามากกว่า 6 แห่ง แต่ละแห่งที่เปิดศึกษาเป็นจำนวนมาก การจัดการศึกษากลายกับทางโลก มีวิชาต่าง ๆ ให้เลือกอย่างกว้างขวาง ครูทางศาสนาได้แต่งหนังสือและจัดพิมพ์ขึ้นเป็นภาษาต่าง ๆ หลายเล่ม หลายประเภท เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีหลายศาสนาหลายนิกาย ทำให้เกิดการแข่งขันกันมากทั้งทางการเผยแพร่ศาสนาและการช่วยงานสาธารณกุศล เช่น สร้างโรงพยาบาล สถานสงเคราะห์คนชรา อนุสาวรีย์ โรงเลี้ยงเด็กอนาถา โรงเรียน ฯลฯ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการออกหนังสือเผยแพร่นักสมาธิและผู้สนใจทั้งภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ

(เขวง พันธจันทร์ 2500 : 45 - 46)

ชาวญี่ปุ่นถือว่าการศึกษาพระพุทธศาสนาไม่ควรหยุดอยู่กับที่ ควรศึกษาให้แตกฉาน ละเอียดลึกซึ้ง รู้จักถึงพุทธปรัชญา การปลูกฝังศรัทธา ศีลธรรมทางศาสนาควรเริ่มจากเด็ก พุทธศาสนิกชนชาวญี่ปุ่นได้เห็นความสำคัญนี้ จึงได้ตั้งยุวพุทธสมาคมทั้งชายและหญิง (All Japan Young Buddhist Association) ขึ้น และได้ตั้งโรงเรียนสอนพุทธศาสนาวินอาทิตย ขึ้น เพื่อสั่งสอนศีลธรรมแก่พุทธเยาวชนให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้รู้จักและเข้าใจ หลักธรรมของศาสนาโดยถูกต้อง การสอนมุ่งจะให้นำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันและในสังคม เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นวิชาที่สอนและกิจกรรมที่จัดจึงสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น ของสังคม (Bunce . 1962 : 194)

1.2.2 โรงเรียนพุทธศาสนาวินอาทิตยในประเทศไทย

ก่อนพุทธศักราช 2500 ได้มีพระสงฆ์จากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเดินทางไป ศึกษาต่อ ณ ประเทศอินเดียและศรีลังกาหลายรูป ทำให้ได้รู้เห็นกิจการศาสนาในประเทศ เหล่านั้นเช่น การดำเนินงานเผยแผ่ศาสนา การอบรมศีลธรรมแก่เยาวชน การจัด บทบาท และกิจกรรมของโรงเรียนพุทธศาสนาวินอาทิตย ส่วนสถานการณ์ทางศีลธรรมจรรยาในประเทศ ไทยภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมานับว่ามีปัญหาเพิ่มขึ้น ประมาณปี 2499 โรงเรียน ต่าง ๆ ในกรุงเทพและธนบุรีได้นิมนต์พระสงฆ์จากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปทำการสอน และอบรมศีลธรรมเป็นประจำ ทำการสอนหลายระดับชั้น อาทิตยละไม่น้อยกว่า 10 ชั่วโมง ทำการสอนอยู่ 2 ปี ปรากฏว่าการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดี โดยเฉพาะวิชาศีลธรรม ในระยะเวลาเดียวกันแผนกธรรมวิทย์ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้เปิดสอนพุทธศาสนา อภิปรายธรรมและแสดงปาฐกถาธรรมให้พุทธศาสนิกชนที่สนใจทุกวันพระและวันอาทิตย ในบริเวณ ลานอโศกวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ มีพ่อค้า ประชาชน และข้าราชการสนใจฟังมากขึ้น ตามลำดับ ส่วนมากเป็นผู้สูงอายุซึ่งมักจะไม่มาคนเดียว ใครมีลูกมีหลานก็พามาด้วย เมื่อมีการ แสดงธรรมชั้นสูง ๆ เด็ก ๆ ยังเข้าไม่ถึงจึงจับกลุ่มคุยกัน ส่งเสียงรบกวนผู้ใหญ่ซึ่งตั้งใจฟังธรรม เมื่อเป็นเช่นนี้ทางแผนกธรรมวิทย์จึงให้พระภิกษุที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งปกติก็มาฟังปาฐกถาธรรมด้วย ให้ชักชวนเด็ก ๆ เหล่านั้นไปรวมกันแถวโคนต้นอโศก

คนอื่น เล่านิทานให้ฟังบ้าง ให้ความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ หัวไปบ้าง เพื่อให้เด็กไปให้พ้นจากที่ที่
ผู้ใหญ่กำลังฟังปาฐกถาธรรม แต่เมื่อพระเล่านิทานยกตัวอย่างให้ความรู้ทั่ว ๆ ไป ล้วนเป็น
เรื่องที่สนุกเด็ก ๆ ก็ตั้งใจ ถึงวันพระวันอาทิตย์ก็ไม่ค่อยขาด ต่อมาก็ต้องพาเด็ก ๆ ขึ้นไปเรียน
ในห้องเรียนของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพราะคนอโศกกันผมไม่ได้ นอกจากเล่าเรื่อง
ต่าง ๆ ก็ได้มีการอบรมสั่งสอนไปพร้อมกับ มีกิจกรรมเล็ก ๆ น้อย ๆ ขึ้น มีการหักถาม เมื่อรูป
การขยายมาเป็นชั้นเรียน จึงขอความร่วมมือจากผู้ปกครองผู้มีจิตศรัทธาให้ช่วยกันเสียสละเงิน
และปัจจัยต่าง ๆ เพื่อสร้างอุปกรณ์การเรียนการสอนที่จำเป็น โรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตย
แห่งแรกในประเทศไทย จึงตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 13 กรกฎาคม 2501 โดยวางวัตถุประสงค์ไว้
5 ประการ คือ

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักพุทธศาสนาตามสมควรแก่วัย
2. เพื่อปลูกฝังศีลธรรมให้แก่เด็กและเยาวชน
2. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา
4. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักบำเพ็ญกุศลสาธารณะประโยชน์
5. เพื่อเผยแพร่มหัทธคุณ

ในด้านการดำเนินงาน ได้แบ่งชั้นเรียนออกเป็น 4 ระดับ คือ

1. ขั้นต้น	รับนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ใช้เวลาเรียน 1 ปี
2. ชั้นกลาง	รับนักเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ใช้เวลาเรียน 1 ปี
3. ชั้นปลาย	รับนักเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ใช้เวลาเรียน 1 ปี
4. ขั้นสูง	รับนักเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 7 - 8 และนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ใช้เวลาเรียน 2 ปี

วิชาที่เรียนมี 3 วิชา คือ วิชาภาควิชาธรรม วิชาพุทธประวัติ และภาคปฏิบัติ เริ่มเรียน
ตั้งแต่ 09.00 - 11.00 น. ปีหนึ่งมีเวลาเรียน 40 วัน (อาทิตย์) หรือ 80 ชั่วโมง
(พระมหาสุพจน์ 2508 : 28 - 30)

การจัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตย ได้สร้างความสนใจและสร้างความนิยมให้
นักเรียน นิสิต นักศึกษา สนใจเข้ารับการศึกษอย่างกว้างขวาง และเยาวชนสนใจที่จะเข้ารับ
การศึกษาปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนาอย่างจริงจัง ซึ่งได้ผลเกินคาด ภายในระยะเวลา

3 - 4 ปี กิจการด้านโรงเรียนพุทธศาสนาวินวาทิตย์เป็นที่สนใจของเยาวชนและผู้ปกครองโดยทั่วไป จะเห็นได้จากการที่เยาวชนมาสมัครเรียนกันปีละมาก ๆ จนสถานศึกษาไม่เพียงพอ ในช่วงนี้ทำให้เกิดความสำคัญของโรงเรียนพุทธศาสนาวินวาทิตย์ จึงทำให้โรงเรียนพุทธศาสนาวินวาทิตย์เกิดขึ้นมาอีกหลายแห่ง (พระมหาสมชัย ฐมฺมาสโย 2520 : 2)

ดังนั้นในปี 2504 เมื่อมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยดำเนินกิจการจัดตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาอย่างใดหนึ่ง ทางฝ่ายสภาการศึกษา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เมื่อศึกษาวินวาทิตย์แล้ว กว้าง ๆ ของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแล้ว จึงตั้งโรงเรียนพุทธศาสนาวินวาทิตย์ขึ้นเมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2504 ได้วางวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่ออบรมสั่งสอนประชาชนให้มีความรู้ในหลักทางพระพุทธศาสนาสมกับเป็นศาสนิกชน
2. เพื่อฝึกฝนเยาวชนให้เป็นคนดี มีนิสัยซื่อสัตย์ในการเรียน การงาน มีความสงสาร และเห็นใจผู้ตกทุกข์ได้ยาก มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความยุติธรรมประจำใจ เคารพรักในบิดามารดา ครูบาอาจารย์ มีไมตรีจิตต่อเพื่อนฝูง
3. เพื่อหาโอกาสและวิธีการนำเยาวชนทำสาธารณประโยชน์ เป็นการอบรมให้เยาวชนมีใจกว้าง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และเป็นการช่วยจรรโลงประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตามภาวะและตามความสามารถของตนเอง
4. เพื่อให้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาภาคภาษาอังกฤษแก่เยาวชน ซึ่งจะทำให้คุ้นกับศัพท์ธรรมะสามารถชี้แจงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้ชาวต่างประเทศที่มีความสนใจในหลักพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้องในโอกาสต่อไป

สถานที่เรียนใช้ตึกสภาการศึกษาของมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และตึกมณเฑียรนาถ โรงเรียนวัดบวรนิเวศ วิชาที่เรียนมี 3 วิชา พระพุทธศาสนาภาคภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ศาสนพิธี และขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา วิชาภาษาอังกฤษแบ่งออกเป็น 2 ภาค คือภาคหนึ่งสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ภาคสองสอนตามหลักสูตรภาคศาสนาของโรงเรียนที่ถนัดขึ้นเอง ต่อมาระยะหลังได้เพิ่มวิชา ธรรมศึกษา ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาฝรั่งเศส นาฏศิลป์ วาดศิลป์ เริ่มเรียนตั้งแต่เวลา 09.00 - 11.00 น. ปีหนึ่งมีเวลาเรียน 40 วัน (อาทิตย์) หรือ 80 ชั่วโมง (เสาร์ ปุณฺณมาศ อังคิมมาจาก

(ประชุม ชุมแห่งพันธ์ 2509 : 48 - 50)

เนื่องจากได้มีการประชุมยุวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศ ครั้งที่ 6 ที่ลำปาง ในปี 2504
สภายุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ
ที่ประชุมได้มีมติให้ยุวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศรับไปดำเนินการ โดยสภายุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ
จะเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือในด้านทุนทรัพย์และด้านอื่น ๆ พอสมควร

ปัจจุบันนี้โรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติเพิ่มขึ้นหลายแห่งทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค
เฉพาะในกรุงเทพมหานครมีโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ 34 แห่ง ต่างจังหวัดที่วราสารามจักร
ทุกจังหวัดและบางอำเภอ จำนวน 95 แห่ง (พระมหาสมัย ธมฺมาสโย 2520 : 3) สำหรับ
วัตถุประสงค์ของโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติในปัจจุบัน มีคล้าย ๆ กันดังนี้ คือ

1. เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมของพระพุทธศาสนา
ตามสมควรแก่วัย และเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี
2. เพื่อปลูกฝังศีลธรรมและวัฒนธรรม ประเพณี ศาสนพิธีอันดีงาม ตลอดจนเรื่อง
ศิลปะ วรรณคดี โบราณคดี ให้แก่เด็กและเยาวชน
3. เพื่ออบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนให้รู้จักบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ มีใจกว้าง
เอื้ออารีต่อเพื่อนมนุษย์ และช่วยเป็นกำลังใจในการจรรโลงประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
ตามภาวะและความสามารถของตน
4. เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา โดยมีนิสัยซื่อสัตย์
หมั่นเพียรในการทำงาน มีความเคารพรักเชื่อฟังบิดามารดา ครูอาจารย์ รู้จักคบเพื่อน ใฝ่ปัญญา
หาเหตุผลที่ถูก มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความยุติธรรมประจำใจ เป็นอาทิ
5. เพื่อให้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาภาษาอังกฤษ และวิชาอื่น ๆ ที่จำเป็น
แก่เด็กและเยาวชน ให้คุ้นกับศัพท์ธรรมมีความสามารถพอที่จะอธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา
ให้ชาวต่างประเทศที่สนใจได้อย่างถูกต้อง
6. เพื่อบำรุงรักษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนาตามแนวทางที่ถูกต้องและทันสมัย
เพราะมีความจำเป็นเพื่อให้ศาสนาของเรามีมั่นคง และเพื่อส่งเสริมศีลธรรมให้มั่นคง

โรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติมีทั้งที่วัดเป็นผู้ดำเนินการ และที่ยุวพุทธิกสมาคมเป็นผู้
ดำเนินการเอง ได้เพิ่มบทบาทความสำคัญยิ่งขึ้นตามลำดับ มีกิจกรรม วิชาการเรียนการสอน

ที่คล้ายกัน ครูผู้สอนส่วนมากเป็นพระภิกษุ แต่ตำแหน่งไพบูลย์อาจารย์ไม่พอหรือความรู้ไม่ถึง ก็ให้
พระภิกษุช่วยสอนบ้างตามสมควร โดยปกติโรงเรียนส่วนมากสอนในวันอาทิตย์ เวลาเรียนมีทั้งที่
สอนเฉพาะตอนเช้าและเฉพาะตอนบ่าย แต่มีบางแห่งสอนตลอดวัน หรือในบางแห่งที่ขึ้นนักเรียน
มากจนถึงกับเปิดสอนทั้งรอบเช้าและรอบบ่ายก็มี จำนวนชั่วโมงที่สอน ถ้าสอนเฉพาะตอนเช้า
หรือบ่าย มี 2 - 3 ชั่วโมง ถ้าสอนตลอดวันก็วันละ 5 ชั่วโมง ระยะเวลาปิดเปิดการศึกษา
ของแต่ละโรงเรียนไม่พร้อมกันและไม่เท่ากัน ในหนึ่งโรงเรียนส่วนมากจัดสอน 60 80 หรือ
120 ชั่วโมง

วิชาที่จัดสอนประจำในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ คือ พุทธ-อนุพุทธประวัติ
พุทธธรรม พุทธธรรมภาคภาษาอังกฤษและภาษาอังกฤษทั่วไป ศาสนพิธี วัฒนธรรมประเพณีไทย
วิชาที่จัดสอนพิเศษมี ธรรมศึกษา ภาษาบาลี ภาษาสันสกฤต ภาษาฝรั่งเศส วาทยศิลป์ นาฏศิลป์
ดนตรีและกวีนิพนธ์ทางโลก

หลักสูตรของโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ อาจแบ่งได้ดังนี้ คือ

1. หลักสูตรที่ทางโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์จัดขึ้นเองโดยเฉพาะ ซึ่งแต่ละ
โรงเรียนแต่ละท้องถิ่นอาจไม่เหมือนกัน แล้วแต่ความสะดวกความต้องการและความจำเป็นของ
แห่งนั้น ๆ โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรแบบนี้จะขึ้นประกาศนียบัตรของนอกให้นักเรียนที่จบหลักสูตร
เป็นเอกเทศ

2. ใช้หลักสูตรธรรมศึกษา (ตรี - เอก) โรงเรียนที่จัดสอนแบบนี้จะส่งนักเรียน
เข้าสอบธรรมศึกษาสนามหลวง เพื่อรับประกาศนียบัตรของกรมศาสนา โรงเรียนพุทธศาสนา
วันอาทิตย์จำนวนมากที่จัดสอนตามหลักสูตรของตนเองแล้วเปิดสอนพิเศษธรรมศึกษาแล้วคัดเลือก
นักเรียนส่งเข้าสอบรับประกาศนียบัตรธรรมศึกษาลีกทางหนึ่งด้วย

3. ประเภทที่ไม่มีหลักสูตรวางไว้แน่นอน แต่วางไว้กว้าง ๆ สอนวิชาทั่วไป
และขึ้นอยู่กับคณะผู้ดำเนินงานที่จะพิจารณาความเหมาะสม การเรียนการสอนมุ่งจะให้เด็กมี
ความรู้ความเข้าใจทางพระพุทธศาสนา ศาสนพิธี วัฒนธรรมประเพณีไทย สันทนาการ วิชาชีพ
เบื้องต้น และให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันตามสภาพของสังคม ฐานะ
ครอบครัว และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมเป็นประการสำคัญ โรงเรียนที่จัดหลักสูตรนี้มักไม่
วุฒิบัตรออกให้และไม่ได้ส่งสอบธรรมศึกษาแต่อย่างใด

กิจกรรมที่ปฏิบัติอยู่เป็นประจำ และที่เนื่องในโอกาสพิเศษ คือ

1. การออกหนังสือพิมพ์
2. การสวดมนต์ไหว้พระ ฟังโอวาท แผ่เมตตา
3. จัดส่งนักเรียน เจ้าหน้าที่ พระอาจารย์ไปร่วมอภิปราย ปาฐกถา โต้วาที
สาธิตศาสนพิธี การแสดงและการประกวดต่าง ๆ ร่วมกับโรงเรียนพุทธศาสนาวินวาทิตอื่น ๆ
ในโอกาสงานแจกประกาศนียบัตร เปิดสถานศึกษา และโอกาสอื่น ๆ
4. การประกอบศาสนกิจ วางขวงมาลา การส่งเคราะห์ การบำเพ็ญประโยชน์
เนื่องในโอกาสต่าง ๆ
5. การศึกษาของสถานที่ การบรรยายธรรมทางวิทยุกระจายเสียง การแสดงทาง
โทรทัศน์
6. และอื่น ๆ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรม

2.1.1 งานวิจัยในประเทศ

สุเชษฐ์ มาห์เร็ม (สุเชษฐ์ มาห์เร็ม 2519 : 62) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการ
เป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาการทางจริยธรรมของเยาวชน ทำการทดลองกับนักเรียนชายที่มีอายุ
ระหว่าง 12 - 17 ปี ที่กำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 จำนวน 300 คน ซึ่ง
ฐานะทางเศรษฐกิจปานกลาง โดยให้ตอบแบบสอบถามแล้วให้เล่นเกม ผลของการทดลองปรากฏ
ว่า ลักษณะของบุคคลที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการโกงมากที่สุดได้แก่ ความวิตกกังวลในการเล่นเกม
ซึ่งลักษณะนี้สัมพันธ์กับจริยธรรมของบุคคลและการเห็นคุณค่าของรางวัลด้วย ส่วนลักษณะที่มีความ
สำคัญยิ่งต่อพฤติกรรมการโกง คือ การมีตัวแบบที่ดี ส่วนการทราบระดับจริยธรรมของบุคคล
ระดับความวิตกกังวล ตลอดจนรายละเอียดของสถานการณ์ที่บุคคลประสบ จะทำให้ทราบว่า
บุคคลจะแสดงความซื่อสัตย์หรือความคดโกงมากน้อยเพียงไร

๑) ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ 2520 : 131) ทำการวิจัยเรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทย
ใช้กลุ่มตัวอย่าง 1500 คน ที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 3
มัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นอุดมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งมีความแตกต่างในลักษณะสังคม การอบรมเลี้ยงดู
และลักษณะต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับจริยธรรม โดยใช้แบบสอบถามและเล่นเกม พบว่า การอบรม
เลี้ยงดูทั้ง 4 ลักษณะ คือ ให้อารมณ์รัก ควบคุม ลงโทษ และใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์พหุคูณกับ
การพัฒนาทางจริยธรรมของเยาวชนไทยที่มีฐานะค่า สูง และชาวล้าน การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ไม่แปรไปตามฐานะครอบครัว ระดับการศึกษา และอายุของผู้ตอบเท่าที่ควร มีเฉพาะเพศชาย
เท่านั้นที่ระดับจริยธรรมสูงขึ้นเมื่ออายุมากขึ้น

ในปีเดียวกัน วิรัช จาบทอม (วิรัช จาบทอม 2520 : 55 - 59) ได้เปรียบเทียบ
 การศึกษาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ และการศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน
 ระดับอายุ 13 และ 15 ปี ในกรุงเทพมหานครและชนบท กลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน แบ่ง
 กลุ่มตัวอย่างตามเพศ อายุ และถิ่นที่อยู่อย่างละครึ่ง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบการศึกษา
 เหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์จากการทดสอบความสัมพันธ์ของถ้อยคำ แบบทดสอบการศึกษาเหตุผล
 ตามหลักตรรกศาสตร์จากการทดสอบด้วยถ้อยคำ และแบบสอบถามวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
 จากการศึกษาพบว่า การศึกษาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์ กับการศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรม
 ไม่สัมพันธ์กัน เด็กที่มีอายุมากกว่ามีการศึกษาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ แต่มีการศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมแตกต่างจากเด็กที่มีอายุน้อยกว่าอย่างไม่มีนัยสำคัญ
 ทางสถิติ เด็กเพศหญิงเพศชายไม่มีความแตกต่างกันในการศึกษาเหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์
 และการศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรม เด็กที่อยู่ในกรุงเทพมหานครมีการศึกษาเหตุผลตามหลัก
 ตรรกศาสตร์สูงกว่าเด็กในชนบทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมไม่
 แตกต่างกัน

๒) ไพฑูริกา วิเชียร ทองบุษ (วิเชียร ทองบุษ 2521 : 105 - 118) ได้ทำการศึกษา
เปรียบเทียบการคิดหาเหตุผลตามหลักการอนุรักษณ์และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียน
ที่มีการอบรมเลี้ยงดูและภูมิหลังทางสังคมต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนอายุ 9 - 12 ปี
ที่กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 - 5 ในโรงเรียนรัฐบาล จังหวัดชลบุรี จำนวน 120 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยปรากฏว่า มีความแตกต่างในการคิดให้เหตุผลตาม
หลักอนุรักษ์และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
และแบบเข้มงวดกวดขัน เด็กในชนบท รวมทั้งเด็กที่มีอายุต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่พบ
ความแตกต่างในการคิดให้เหตุผลตามหลักอนุรักษ์และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กชาย
และเด็กหญิงแต่อย่างใด และการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการ
ให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ในปีเดียวกัน ลูชา หัซเซวลิช (ลูชา หัซเซวลิช 2521 : 32 - 34) ศึกษาเรื่อง
ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความถนัดทางภาษา และการควบคุมภายในภายนอกของนักเรียน
วัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อายุระหว่าง 15 - 16 ปี ในโรงเรียน
รัฐบาล ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน จังหวัดพังงา 100 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้
แบบสอบถามวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แบบทดสอบวัดความถนัดทางภาษา แบบทดสอบวัด
การควบคุมภายในภายนอก ผลปรากฏว่า คะแนนจริยธรรม ความถนัดทางภาษา และการควบคุม
ภายในภายนอกมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ที่มีการควบคุมภายในมีจริยธรรม
สูงกว่าผู้ที่มีการควบคุมภายนอก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 คะแนนเฉลี่ยของ
จริยธรรมของผู้ที่มีความถนัดทางภาษาสูงและต่ำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ
คะแนนเฉลี่ยของจริยธรรมของนักเรียนที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดพังงา แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ผู้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับ
รับตนเองของเด็กวัยรุ่นตอนต้น เพื่อต้องการทราบความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ของผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงและต่ำ และความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับ
สติปัญญาและการยอมรับตนเอง ตลอดจนความแตกต่างของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ที่
มีอนุวัฒนธรรม (Sub-Culture) ต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิงที่นับถือศาสนาพุทธ
อายุ 15 - 16 ปี ซึ่งกำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 40 คน
และในจังหวัดปัตตานี จำนวน 40 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม 3 ฉบับ คือแบบสอบ
ถามวัดความสามารถทางสติปัญญา แบบสอบถามวัดการยอมรับตนเอง และแบบสอบถามวัดการให้
เหตุผลเชิงจริยธรรม ผลของการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงและต่ำมีการ

ให้เหตุผลเชิงจริยธรรมและการยอมรับตนเองไม่แตกต่างกัน นักเรียนที่มีการยอมรับตนเองสูง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มีการยอมรับตนเองต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อหาความสัมพันธ์ภายในของแต่ละกลุ่ม พบว่าการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีความสัมพันธ์กับการยอมรับตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเองกับระดับสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กัน นักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนในจังหวัดปัตตานีให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกับ (สุริยา เหมทะศิลป์ 2521 : 41 - 44)

ส่วนงานพฤติกรรมเชิงจริยธรรมนั้น ได้ผู้ร่วมกันศึกษาเป็นคณะ โดยศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตและภาคต่าง ๆ ดังนี้

ภาคใต้ (ประภาศรี จิตรภักดิ์ 2522 : 137 - 139)

ภาคเหนือ (วิมล เชื้อดกนิษฐ์ 2522 : 105 - 107)

ภาคกลาง (สุภาพร จุนเจืองาน 2522 : 87 - 89)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สุรพล นาควานิช 2522 : 130 - 132)

เขตกรุงเทพมหานคร (ประพิมล สันติศิริญาณ 2522 : 111 - 113)

วัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อสำรวจพฤติกรรมทางด้านจริยธรรมของนักเรียน 10 กลุ่มสาระ ได้แก่ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีเหตุผล ความกล้าแสดงออกที่สุจริตการระเบียบวินัย ความเสียสละ ความสามัคคี การประหยัดและการออมทรัพย์ ความยุติธรรม ความอดุสหาญ และเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนกับเกณฑ์ที่คาดหวัง โดยใช้แบบสอบถามซึ่งกำหนดสถานการณ์ขึ้นมาและมีตัวเลือกที่จะปฏิบัติคือสถานการณ์นั้น ๆ 4 ตัวเลือก ตามเกณฑ์การจัดระดับจริยธรรม 4 ชั้น ของพุทธปรัชญา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกภาคส่วนใหญ่มีกิจกรรมทางจริยธรรมอยู่ในชั้นที่ 3 และ 4 มีพฤติกรรมทางจริยธรรมต่างจากเกณฑ์ที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ทั้ง 10 กลุ่มสาระจริยธรรม เกณฑ์ที่คาดหวังตั้งไว้ว่า การกระจายของพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนในระดับชั้นจริยธรรมทั้ง 4 ชั้น จะเป็นอัตราส่วน 1 : 2 : 3 : 4 ตามลำดับ นักเรียนที่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมที่พึงประสงค์ ก็คือมีพฤติกรรมทางจริยธรรมในชั้นที่ 2 - 4

รวมกันเป็นความถี่ร้อยละ 90 ปรากฏว่า นักเรียนในภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีคุณลักษณะทางจริยธรรมที่น่าพอใจ 4 คุณลักษณะ คือ ความเสียสละ ความกตัญญูกตเวที ความมีเหตุผล และการประหยัดและการออมทรัพย์ ส่วนอีก 6 คุณลักษณะยังอยู่ในสภาพที่ไม่น่าพอใจ สำหรับนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานครมีคุณลักษณะทางจริยธรรมที่น่าพอใจเพียง 3 คุณลักษณะเท่านั้น คือ ความเสียสละ การประหยัดและการออมทรัพย์ และความกตัญญูกตเวที อีก 7 คุณลักษณะที่เหลือยังอยู่ในเกณฑ์ไม่น่าพอใจ

2.1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

โคลเบอร์ก (Kohlberg. 1964 : 402 - 404) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
เหตุผลเชิงจริยธรรมกับอายุ โดยแบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 6 ชั้น พบว่า เด็กอเมริกัน
อายุ 7 10 13 และ 16 ปี มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นตามระดับอายุ คือเด็ก 7 ปี
เกือบทุกคน (90 กว่าเปอร์เซ็นต์) ใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 1 และ 2 และเด็กอายุ
10 ปี ยังคงใช้เหตุผลในขั้นที่ 1 และ 2 อยู่เป็นส่วนใหญ่ (กว่า 50 เปอร์เซ็นต์) แต่ก็มีพวกที่
เริ่มใช้เหตุผลในขั้นสูงคือ ขั้นที่ 3 และ 4 เด็กอายุ 13 ปี ใช้เหตุผลในขั้นที่ 1 และ 2 อยู่บ้าง
(ประมาณ 20 เปอร์เซ็นต์) ส่วนใหญ่ (กว่า 50 เปอร์เซ็นต์) ใช้เหตุผลในขั้นที่ 3 และ 4
ส่วนวัยรุ่นตอนปลาย อายุ 16 ปี แม้จะยังคงใช้เหตุผลในขั้นที่ 3 และ 4 มาก (กว่า 50
เปอร์เซ็นต์) แต่ก็ปรากฏว่า มีผู้ใช้เหตุผลในขั้นที่ 5 และ 6 มากกว่าเด็กกลุ่มอื่น ๆ (ประมาณ
23 เปอร์เซ็นต์) ซึ่งแสดงว่าเหตุผลเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กับอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ซากหลางลีเชียรา (Lechiara. 1971 : 4878 - A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ
จริยธรรมของนักเรียนจากโรงเรียนคาทอลิก กับนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลในรัฐในอามิ
เพื่อศึกษาว่าโรงเรียนคาทอลิกซึ่งมุ่งสอนเด็กทั้งทางด้านความรู้และด้านจริยธรรมนั้น นักเรียน
มีทัศนคติทางก้าจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มาจากโรงเรียนรัฐบาลหรือไม่ ตัวแปรที่ศึกษามี
เพศ จำนวนปีที่เรียนในโรงเรียน ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชาย
และหญิง 1,137 คน ที่มีอายุระหว่าง 105 - 120 และนักเรียนทุกคนเป็นคาทอลิก พบว่า
การสอนในโรงเรียนทั้ง 3 แบบ คือ เด็กที่เรียนในโรงเรียนคาทอลิก 12 ปี ในโรงเรียนรัฐบาล
12 ปี และเด็กที่เคยเรียนในโรงเรียนคาทอลิกในระดับประถมและไปต่อระดับอุดมศึกษา

ในโรงเรียนรัฐบาล ไม่ทำให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กต่างกัน เด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กชาย เด็กที่มาจากครอบครัวระดับกลางมีแนวโน้มในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวระดับอื่น ๆ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ได้ขึ้นอยู่กับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนคาทอลิก

ปี 1974 ชาร์ฟแมน (Sharfman, 1974 : 1596 - A) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และการฝึกฝนทางศาสนา กับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนชายวัยหัดเดินและหญิง จำนวน 315 คน ที่กำลังเรียนเกรด 12 ในเมืองนิวออร์ลีนส์ที่มีพื้นฐานทางเศรษฐกิจเหมือนกัน แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 3 กลุ่ม คือ นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนศาสนาและได้รับการฝึกฝนทางศาสนาตลอดเวลา นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนรัฐบาลและได้ฝึกฝนทางศาสนาในเวลา และนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาลที่ไม่ได้รับการฝึกฝนทางศาสนาเลย ปรากฏผลว่า การฝึกฝนทางศาสนาและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียนชายมีความสัมพันธ์กันทางบวก ความคิดสร้างสรรค์และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กนักเรียนชายมีความสัมพันธ์กันทางบวก จากการศึกษาค้นคว้านี้ชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนสอนศาสนาและโรงเรียนที่ไม่สอนศาสนามีผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก ส่วนเอ็ดเวิร์ด (Edwards, 1974 : 76 - A) ได้ศึกษาดังอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อการพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก ทำการศึกษากับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาถึงระดับมหาวิทยาลัย ในเคนยา เพื่อหาพัฒนาการทางจริยธรรม โดยใช้แบบสอบถามตามวิธีการของโกลเบอร์ท พบว่า นักเรียนที่อยู่ในวัฒนธรรมร่วมสมัยมีระดับจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่เคร่งครัดในศีลธรรม และพบว่าจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในชั้น 1 และ 2 ส่วนนักเรียนอยู่ในชั้น 3 และ 4 นักเรียนและนักศึกษาได้รับจริยธรรมชั้น 3 และ 4 ที่โรงเรียนมากกว่าที่บ้าน แต่ชั้น 1 และ 2 ได้รับอิทธิพลทางบ้านมากกว่าทางโรงเรียน นอกจากนี้ มิลเลอร์ ซุมอฟ และสตีเฟนส์ ยังได้ศึกษาเปรียบเทียบทักษะการคิดให้เหตุผลและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างเด็กที่อยู่ในสถานกักกันเด็กเร่ร่อน และเด็กปกติ กลุ่มละ 16 คน อายุ 13 - 16 ปี โดยใช้แบบสอบถาม พบว่าเด็กปกติมีทักษะทางการคิดให้เหตุผลสูงกว่าเด็กกลุ่มอื่น ๆ แต่การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กกลุ่มต่าง ๆ ไม่ต่างกัน และเมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการคิดให้เหตุผลกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นแนวโน้มที่จะสัมพันธ์กัน แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Miller, Sumoff and

Stephens . 1974 : 261 - 268) และได้มีผู้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน การรับ
ตัว และก่านิยมทางจริยธรรม ระหว่างนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแล
ของวัดในนิกายคาทอลิก กับโรงเรียนของรัฐบาล บนเกาะกวม กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียน
เกรด 9 จำนวน 50 คน ผลการค้นคว้าสรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การ
การควบคุมดูแลของวัด มีก่านิยมเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล โดยมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ .05 แต่นักเรียนจากโรงเรียนรัฐบาลปรับตัวได้ดีกว่า ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ไม่แตกต่างกัน (McCall . 1974 : 5034 - A)

ในปี 1975 แชมเบอร์ (Chambers . 1975 : 4222 - B) ได้ศึกษาความสัมพันธ์
ระหว่างพัฒนาการทางการคิด ความสามารถในการพบเหตุการณ์กระทำและระดับของการพัฒนาการ
ทางจริยธรรมของเด็กอายุ 7 10 และ 15 ปี ซึ่งเรียนในโรงเรียนรัฐบาลในเมืองใหญ่ กับ
เมืองเล็กที่อยู่ในระดับชนชั้นกลางต่ำและกลางสูง โดยใช้เครื่องมือของ เปียเจต์ โคลเบอร์ค
และ WISC - R ผลปรากฏว่า พบความแตกต่างในการคิดทางตรรกศาสตร์ ความสามารถในการ
พบเหตุการณ์กระทำ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กในเมืองใหญ่ และเมืองเล็กในบาง
แบบสอบถามเท่านั้น จริยธรรมมีความสัมพันธ์กับความสามารถทางภาษามากที่สุด และน้อยที่สุด
กับการคิดให้เหตุผลด้านมิติสัมพันธ์ ส่วนการคิดให้เหตุผลทางตรรกศาสตร์ ความสามารถในการ
พบเหตุการณ์กระทำ และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสัมพันธ์กันแบบขนานกันไป

ปีต่อมา เบเกอร์ (Baker . 1976 : 1854 - A) เปรียบเทียบพัฒนาการทางด้าน
จริยธรรมของนักเรียนเกรด 9 และเกรด 12 ในโรงเรียน 3 แบบ ในรัฐโอไฮโอ ใช้แบบ
สอบถามสอบถามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนสอนศาสนา และโรงเรียน
ที่ไม่สอนศาสนา ผลปรากฏว่า คะแนนทางด้านภาษาและจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันต่ำ เด็กที่
เรียนในโรงเรียนต่างกันและต่างระดับกัน มีคะแนนในด้านจริยธรรมต่างกัน เด็กนักเรียนเกรด 9
ในแต่ละโรงเรียนจะแนจริยธรรมไม่แตกต่างกัน แต่นักเรียนเกรด 12 ในแต่ละโรงเรียนมี
จริยธรรมต่างกัน

ปี 1977 ได้มีผู้ศึกษาเปรียบเทียบถึงพัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนชาวยิวใน
ลอสแอนเจลิส ที่เรียนในโรงเรียนสอนศาสนาของชาวยิว โดยแบ่งเป็น โรงเรียนสอนศาสนา
วันอาทิตย์ (Sunday School) โรงเรียนสอนศาสนาฮีบรู (Hebrew School) และโรงเรียน

สอนศาสนา (All-day School) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิงชาวยิว เกรด 4 - 6 จำนวน 152 คน ผลปรากฏว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของนักเรียนขึ้นอยู่กับชนิดของโรงเรียน ระดับชั้นเรียน และเพศ นักเรียนที่มาจากโรงเรียนสอนศาสนาฮีบรูมีพัฒนาการทางจริยธรรม สูงกว่านักเรียนที่มาจากโรงเรียนสอนศาสนาวันอาทิตย์ และนักเรียนที่มาจากโรงเรียนสอนศาสนาที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงที่สุดในกลุ่ม ส่วนนักเรียนเกรด 6 มีพัฒนาการทางจริยธรรม สูงกว่านักเรียนเกรด 5 และนักเรียนเกรด 5 มีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่านักเรียนเกรด 4 นักเรียนหญิงมีคะแนนสูงกว่านักเรียนชาย แต่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Menitoff. 1977 : 3396 - A)

วอลลิน (Wallin. 1978 : 7276 - A) ศึกษาความสัมพันธ์ของนักเรียนที่ความสามารถในการเรียนไม่ปกติ นักเรียนที่ได้รับการฝึกฝนทางศาสนา ด้วยการให้เหตุผลเชิง จริยธรรม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายชาวยิว 48 คน ที่มาจากครอบครัวระดับกลางในเมือง นิวยอร์ก ซึ่งกำลังเรียนระดับจูเนียร์ไฮสคูล จากเกรด 1 - 7 หรือ 8 แบ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน คือ นักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนไม่ปกติจากโรงเรียน ราษฎรที่ไม่สอนศาสนาและจากโรงเรียนราษฎรที่สอนศาสนาของชาวยิว นักเรียนที่เรียนได้ ตามปกติจากโรงเรียนที่ไม่สอนศาสนาและจากโรงเรียนที่สอนศาสนาของชาวยิว ผลปรากฏว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชายชาวยิวที่เรียนไม่ปกติและนักเรียนที่เรียนได้ตาม ปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักเรียนที่เรียนได้ตามปกติมีคะแนนสูงกว่า และนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนสอนศาสนาให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ไม่เรียน ในโรงเรียนสอนศาสนา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการฝึกฝนทางศาสนาของชาวยิวมีผล ต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์ในประเทศไทยมีน้อยมาก ดังที่ได้รวบรวมไว้ดังนี้

พัฒนา ชูเชื้อ (พัฒนา ชูเชื้อ 2508 : 83 - 87) ได้ศึกษาถึงการอบรม พุทธศาสนาและความคิดเห็นของเขที่มีต่อพุทธศาสนา ในโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิถีอบรมพุทธศาสนาของโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ และสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ กลุ่มตัวอย่างคือ พระอาจารย์ที่สอนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ วัดมหาธาตุ วัดบวรนิเวศ และวัดเบญจมบพิตร และนักเรียนที่เรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์เฉพาะชั้นปลายและชั้นสูง เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม ผลปรากฏว่า วิถีอบรมพุทธศาสนาของพระอาจารย์ มีหลักธรรมและศีลธรรม ประวัติพระพุทธรูปเจ้าและพระสาวก วันสำคัญทางพุทธศาสนา ศาสนพิธี มรรยาทของสุภาพบุรุษ และกุลสตรีจนถึงงาม ถ้าเป็นนักเรียนชั้นสูงหรือเทียบเท่ามัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป ก็เพิ่มภาษาอังกฤษภาคธรรม การวัดผลส่วนใหญ่เป็นการสอบข้อเขียน อุปสรรคในการสอนคือ ด้านการปกครองนักเรียน เนื่องจากนักเรียนมาเรียนเพียงสัปดาห์ละ 1 วัน นอกจากนี้ก็เรียนมาเรียนไม่สม่ำเสมอ ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือตลอดจนไม่เอาใจใส่ว่าบุตรหลานของตนมาเรียนหรือไม่ หรืออนุญาตให้บุตรหลานของตนมาเรียนด้วยเหตุผลเพียงเล็กน้อย นักเรียนมาเรียนร้อยละ 67.74 เพื่อหาความรู้เพิ่มเติม ที่เหลือมาเรียนเพราะครูอาจารย์ที่โรงเรียนต้องการให้มาเรียน ผู้ปกครองให้มาเรียน ตามเพื่อนมาเรียน นักเรียนเห็นว่า พุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สอนตามหลักเหตุผล ไม่ลำสมัย และเป็นประชาธิปไตย นักเรียนจำนวนกว่าครึ่งเห็นว่าพุทธศาสนามีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เพราะสอนให้เป็นคนดีมีศีลธรรม

นิสัย อารมณ์ และความประพฤติของนักเรียนที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ ส่วนมากอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เป็นคนเรียบร้อย มีเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่เห็นแก่ตัว สุขุม ซื่อสัตย์ มีเหตุผล ไม่โกรธง่าย แจ่มใส ร่าเริง มีอารมณ์ขัน เมื่อมาศึกษาที่โรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์แล้ว ปรากฏว่านักเรียนมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจดีขึ้น สามารถระงับอารมณ์โกรธของตนได้ รู้จักสิ่งที่ผิดที่ชั่ว รู้จักการให้อภัย

ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์ (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์ 2509 : 193 - 204) ศึกษาถึง
บทบาทของโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ที่มีต่อเยาวชน เพื่อศึกษาถึงวิวัฒนาการ บทบาท
หน้าที่ หลักสูตร กิจกรรม ผู้สอน ตลอดจนถึงปัญหาของโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ รวบรวม
ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จากเอกสาร การสังเกต และจากแบบสอบถามที่ถาม พระอาจารย์ ครู
อาจารย์ ผู้ปกครอง นักเรียนและผู้บริหารโรงเรียน จากโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์
ทั่วประเทศ รวม 27 แห่ง ผลปรากฏว่า ครูอาจารย์ พระอาจารย์ ที่ทำการสอนส่วนมาก

อายุ 24 - 32 ปี ซึ่งทำงานด้วยความสนใจ ไม่มีสิ่งจูงใจรางวัล วิชาที่สอนส่วนมากสอน
หลักธรรมและคติธรรมต่าง ๆ พุทธประวัติ ศาสนพิธี วัฒนธรรมประเพณีไทย วันสำคัญทาง
ศาสนา มรรยาทอันดีงาม วรรณคดีพุทธศาสนา ปรัชญา ศาสนาเปรียบเทียบ ประวัติศาสตร์
ศาสนา สอนโดยการบรรยาย ตั้งปัญหาและอภิปราย การส่งเสริมให้มีการค้นคว้ามีไม่มากนัก
อุปกรณ์ไม่ค่อยมีใช้ วัสดุโดยการสอบข้อเขียนและดูความประพฤติ ปัญหาเกี่ยวกับตัวเด็กคือ
ขาดเรียนบ่อย ๆ การลงโทษแทบไม่มีเลย มีแต่สถานเบาคือตักเตือนด้วยวาจา นักเรียน
ส่วนใหญ่เข้าเรียนเพราะต้องการหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับพุทธศาสนา กิจกรรมที่ชอบมาก
ที่สุด ได้แก่ ศาสนพิธี วัฒนธรรมประเพณีไทย ไต๋วาทิและวาทศิลป์ วิชาที่ไม่ชอบ ได้แก่
พุทธธรรม และธรรมภาคภาษาอังกฤษ ปัญหาส่วนใหญ่ที่พบคือ ขาดครูอาจารย์ พระอาจารย์
ที่ศรัทธาและเสียสละเพื่ออบรมสั่งสอนเยาวชนที่แท้จริง ส่วนผู้ปกครองยังไม่ให้ความร่วมมือ
กับทางโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตยเท่าที่ควร ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของ
โรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตยคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ขาดทุนทรัพย์
อุปกรณ์ หลักสูตรยังไม่เหมาะสม การจัดกิจกรรมและวิธีการสอนยังไม่น่าสนใจ ประชาชน
ส่วนมากยังไม่รู้เรื่องโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตย

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตยมี
จริยธรรมสูงกว่านักเรียนในระดับเดียวกันที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตย
2. จริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนา
วินาศิตย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ลำดับขั้นในการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3. 1. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษารังนี้ กระทำกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1 - ม. 3) โดยแบ่งเป็นนักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศวิทย์ จำนวน 100 คน และนักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศวิทย์ จำนวน 300 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากนักเรียนชายหญิงทั้งหมดที่กำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2523 โดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane. 1969 : 887)

4. 2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโกลเบอร์ก จำนวน 30 ข้อ

เหตุผลที่เลือกแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เพราะวิธีการวัดระดับจริยธรรมโดยให้คำถามแบบปรนัยเคยมีผู้ใช้แล้ว และบนันจะนำว่าควรใช้เพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากวิธีการวัดแบบปลายเปิดตามวิธีของโกลเบอร์ก เพราะการที่ผู้ตอบจะต้องเขียนบรรยายเหตุผลเกี่ยวกับการเลือกกระทำพฤติกรรมที่เป็นคำถามอย่างละเอียด แล้วนำมาวิเคราะห์

เนื้อหาอย่างละเอียด เพื่อให้คะแนนที่แสดงถึงขั้นการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 6 ขั้น วิธีการแบบนี้ไม่เหมาะที่จะใช้กับเด็กไทย เพราะเด็กไทยแม้ในชั้นอุดมศึกษาก็ไม่ถนัดในการแสดงความรู้สึก และเหตุผลออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ในปริมาณที่จะนำเนื้อหามาวิเคราะห์ได้ และการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลอาจใช้ได้ผล แต่วิธีการนี้ต้องใช้เวลาและทุนทรัพย์มาก นอกจากนี้ผู้สัมภาษณ์ต้องได้รับการฝึกฝนโดยตรง วิธีการสร้างแบบสอบถามโดยมีคำตอบให้เลือกตอบจะแก้ปัญหาได้ เพราะการให้คะแนนทำได้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสามารถขจัดความลำเอียงในการให้คะแนนในการถามแบบปลายเปิด และการให้คะแนนในการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นการควบคุมในการสร้างแบบสอบถามจึงกำหนดสถานการณ์ให้มีทั้งทางที่สังคมยอมรับและไม่ยอมรับ เพื่อให้ผู้ตอบให้เหตุผลในการเลือกกระทำและไม่กระทำในสถานการณ์นั้น ๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ 2520 : 83)

มีหลักฐานแสดงว่าการใช้แบบสอบถามชนิดมีตัวเลือกให้ชื่คำตอบนี้ อาจทำให้ผู้ตอบได้คะแนนสูงกว่าความเป็นจริงไปบ้าง เนื่องจากผลการวิจัยของ เรสต์ และคณะ (Rest, Turell and Kohlberg. 1969 : 225 - 252) พบว่าเด็กจะเข้าใจประโยชน์ที่ใช้หลักจริยธรรมต่ำกว่าชั้นของตน รวมทั้งเข้าใจประโยชน์ที่ใช้หลักตรงกับชั้นของตน นอกจากนี้ยังเข้าใจประโยชน์ที่มีชั้นจริยธรรมสูงกว่าชั้นของตนอีกชั้นหนึ่ง บางกรณีสองชั้น ดังนั้นเด็กที่เข้าใจประโยชน์ที่ใช้หลักสูงกว่าชั้นจริยธรรมของตนได้ ก็จะเลือกประโยชน์ที่ใช้หลักที่สูงกว่าหนึ่งหรือสองชั้นนั้น แทนที่จะเลือกประโยชน์ที่ตรงกับชั้นจริยธรรมของตนที่แท้จริง เหตุการณ์นี้อาจจะเกิดขึ้นในการวิจัยจริยธรรมของเด็กไทยด้วย แต่ควรมีการพิสูจน์ในเรื่องนี้ให้แน่นอนเสียก่อน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ 2520 : 202) แต่มีผู้วิจารณ์ไว้ว่าวิธีการสร้างแบบคำตอบให้เลือกตอบจะแก้ปัญหาที่จะเกิดจากวิธีการบรรยายได้และมีผู้ทดลองใช้วิธีวัดแบบมีคำตอบให้เลือกตอบแล้วพบว่าให้ผลเป็นที่น่าพอใจ (Kurtines and Grief . 1974 : 453 - 470)

นอกจากนี้ผู้สงสัยว่า ผู้ที่มีความสัมพันธ์ทางภาษาอาจเลือกคำตอบที่แสดงเหตุผลเชิงจริยธรรมชั้นสูงได้ ซึ่งอาจทำให้เครื่องมือนี้เป็นเครื่องมือวัดความถนัดทางภาษา แต่จากผลการวิจัยพบว่า คะแนนจริยธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถทางภาษา (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ 2520 : 197) หรือคะแนนจริยธรรมและความถนัดทางภาษามีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (อุษา หัสชะวณิช 2521 : 34)

และสุริยาพบว่า นักเรียนที่มีระดับสติปัญญาสูงและต่ำมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่แตกต่างกัน และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับระดับสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กัน (สุริยา เหมทะศิลป์ 2521 : 41 - 44) จากผลการวิจัยในประเทศก็พบว่า คะแนนทางด้านภาษาและจริยธรรม มีความสัมพันธ์กันต่ำ (Baker. 1976 : 1954 - A)

2.1 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎีพัฒนาการทางการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโกลเบอร์ค และศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกอนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างแบบสอบถามแบบปรนัย ซึ่งมีคำตอบให้เลือกตอบ 6 ตัวเลือก ในการสร้างแบบสอบถามได้ศึกษาแนวการสร้างแบบสอบถามวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของวิเชียร ทองนุช (วิเชียร ทองนุช 2521 : ภาคผนวก ก.) เป็นแนวการสร้าง โดยผู้วิจัยได้กำหนดสถานการณ์ขึ้นมา ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นที่ทำการศึกษาค้นคว้า

2. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไข สำหรับเกณฑ์ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญนี้ดังนี้ คือ

1. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจริยธรรม
2. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการศึกษา
3. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านศาสนา
4. เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการสร้างแบบสอบถาม

ในการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพุทธศาสน์ อัมเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งชายและหญิงที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ รวมทั้งสิ้น จำนวน 50 คน ตอบแบบสอบถามเพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธี Coefficient Alpha (α) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8126

2.2 ลักษณะแบบสอบถาม

5 - ตัวอย่างแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม คำถามนี้เป็นเรื่องสั้น ๆ ให้ฝึกเรียนอ่านซ้ำ ๆ และคิดให้
เหตุผลว่าถ้าเป็นท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่เพราะเหตุใด เมื่อคิดให้เหตุผลแล้วจึงอ่านคำตอบ
ที่มีให้เลือก 6 ตัวเลือก สำหรับแต่ละเรื่อง คำตอบใดที่ตรงกับเหตุผลที่ท่านคิดไว้ล่วงหน้า
มากที่สุด ให้กาเครื่องหมายถูก (✓) หน้าตัวเลือกนั้น ในการตอบแต่ละข้อในการเลือกตอบ
ให้เลือกเพียงคำตอบเดียว ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ให้กาเครื่องหมาย X ทับ
เครื่องหมาย / ดังนี้ X

๐. ข้าพเจ้าเดินผ่านสวนสาธารณะซึ่งมีดอกไม้ที่ข้าพเจ้าชอบบานเต็มต้น ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าต้องการ
จะเด็ดดอกไม้ชิ้นหนึ่งเพียงไร แต่ข้าพเจ้าจะไม่เด็ดดอกไม้ในสวนสาธารณะเป็นอันขาด เพราะ

- _____ กลัวถูกจับได้แล้วถูกปรับหรือถูกลงโทษ
- _____ เด็ดดอกไม้ในสวนสาธารณะผิดกฎหมาย
- _____ เราต้องไม่ทำลายดอกไม้ในสวนสาธารณะ
- _____ ประโยชน์ส่วนรวมสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนตัว
- _____ ไม่อยากให้ผู้พบเห็นพูดว่าข้าพเจ้าเป็นเด็กไม่ดี
- _____ ถ้าข้าพเจ้าปลูกดอกไม้ที่ข้าพเจ้าชอบ กลัวว่าคนอื่นจะเด็ดดอกไม้ของข้าพเจ้าบ้าง

~~๒.๑~~ เกณฑ์ในการให้คะแนน

ในการตรวจให้คะแนน ให้คะแนนตามขั้นของจริยธรรม คือถ้าตอบขั้นที่ 1 ให้ 1 คะแนน
ตอบขั้นที่ 2 ให้ 2 คะแนน ตอบขั้นที่ 3 ให้ 3 คะแนน ตอบขั้นที่ 4 ให้ 4 คะแนน ตอบขั้นที่ 5
ให้ 5 คะแนน และตอบขั้นที่ 6 ให้ 6 คะแนน

6 3. วิธีการรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างและอธิบายการ
ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง เมื่อเด็กนักเรียนทำแบบสอบถามเสร็จแล้วก็เก็บรวบรวมแบบ
สอบถามทันที หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้จัดกระทำข้อมูลตามขั้นตอนนี้ คือ

๓.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วคัดแต่ละฉบับที่ตอบครบทุกข้อ ซึ่งได้แบบสอบถามทั้งหมด 400 ฉบับ แบ่งออกเป็นแบบสอบถามของนักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิย จำนวน 100 ฉบับ และแบบสอบถามของนักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิย จำนวน 300 ฉบับ

๓.2 นำแบบสอบถามที่คัดเลือกไว้ในข้อ 3.1 มาตรวจให้คะแนนตามขั้นของจริยธรรม คือ ถ้าตอบขั้นที่ 1 ให้ 1 คะแนน ตอบขั้นที่ 2 ให้ 2 คะแนน ตอบขั้นที่ 3 ให้ 3 คะแนน ตอบขั้นที่ 4 ให้ 4 คะแนน ตอบขั้นที่ 5 ให้ 5 คะแนน และตอบขั้นที่ 6 ให้ 6 คะแนน

๓.๓ วิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 หาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม โดยแยกเป็นคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มนักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิย และคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มนักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิย เพื่อศึกษาระดับจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม

3.3.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test

3.3.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างคะแนนจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิย กับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิย โดยใช้สูตร Pearson Product Moment Correlation Coefficient

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ยของคะแนน (Mean) ใช้สูตร (Ferguson . 1976 : 47)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียน

2. หาค่าความแปรปรวนของคะแนน (Variance) ใช้สูตร (Ferguson, 1976

: 64)

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียน

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม แบบ Coefficient Alpha ($\mathcal{L}$) ใช้สูตร

(อนันต์ ศรีโสภณ 2521 : 265 อ้างอิงมาจาก Cronbach)

$$\mathcal{L} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_x^2} \right)$$

เมื่อ $\mathcal{L}$ แทน ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

σ_i^2 แทน ความแปรปรวนของข้อสอบแต่ละข้อ

σ_x^2 แทน ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

4. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t - test

(Ferguson. 1976 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ $\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 1
n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มที่ 2

5. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) ตามวิธี

Product Moment ของ Pearson ใช้สูตร (Ferguson. 1976 : 107)

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
$\sum XY$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างคะแนนของกลุ่มที่ 1 และ กลุ่มที่ 2
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวของกลุ่มที่ 1
$\sum Y$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวของกลุ่มที่ 2
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มที่ 1 แต่ละตัวยกกำลังสอง
$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนกลุ่มที่ 2 แต่ละตัวยกกำลังสอง
N	แทน	จำนวนนักเรียน

บทที่ ๕

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนน
t	แทน	ความแตกต่างของคะแนน
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้เสนอผลตามลำดับขั้นดังต่อไปนี้

1. ระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ
2. เปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ

1. ระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ

ตาราง 2 แสดงระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียน
ในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตย

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$
นักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตย	100	141.37
นักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตย	300	137.83

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มอยู่ระหว่าง 89.5 - 149.4 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดไว้ว่า ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์ หมายถึง กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ที่ได้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มระหว่าง 89.5 - 149.4 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวันาศิตยอยู่ในระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level)

2. เปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิตย

ตาราง 3 เปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียน
ในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
นักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียน พุทธศาสนานานาชาติ	100	141.37	260.2738	1.9037*
นักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียน พุทธศาสนานานาชาติ	300	137.83	257.1917	

$$t_{.05} (398) = 1.6450$$

$$p* < .05$$

จากตาราง 3 แสดงว่าจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านบาสาร์
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 นั่นคือนักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ
มีจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ

3. การหาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียน
ในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ

ตัวแปร	N	r
จริยธรรม	100	-0.0112
จำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ		

$$p > .05$$

จากตาราง 4 แสดงว่า จริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ
ไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งกลั่นกรองสมมติฐานที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า จริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียน
พุทธศาสนานานาชาติมีความสัมพันธ์กันทางบวก ฉะนั้นสมมติฐานที่ 2 จึงไม่ได้รับการสนับสนุนจาก
ผลการวิจัยครั้งนี้

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

- ✓ 1. เพื่อศึกษาถึงระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์
- ✓ 2. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ กับนักเรียนในระดับเดียวกันที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์
- ✓ 3. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์

กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างทั้งชายและหญิง ที่กำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2523 จำนวน 400 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ จำนวน 100 คน และกลุ่มที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ จำนวน 300 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามวัดการได้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นแบบเลือกตอบ 6 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

๗ การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ใช้ t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของจริยธรรมระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์
2. หากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ของคะแนนจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์

๘ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์มีจริยธรรมระดับตามเกณฑ์ (Conventional Level)
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์มีจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์
3. จริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวัดอาทิตย์ไม่มีความสัมพันธ์กัน

๙ อภิปรายผล

1. ระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในการศึกษารังนี้พบว่าระดับจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับตามเกณฑ์ (Conventional Level) ซึ่งอยู่ในขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 และเป็นไปตาม
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก เพราะเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจะมี
อายุระหว่าง 11 - 16 ปี จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับ
อายุ โดยแบ่งเหตุผลเชิงจริยธรรมออกเป็น 6 ชั้น ของโคลเบอร์ก พบว่า เด็กอายุ 13 และ
16 ปี ให้เหตุผลในขั้นที่ 3 และ 4 มากกว่าขั้นอื่น ๆ คือให้เหตุผลในขั้นที่ 3 และ 4 ถึง 50

กว่าเปอร์เซนต์ (Kohlberg. 1964 : 402 - 404) และระดับจริยธรรมของโกลเบอร์ก็ตรงกับความคิดของนักจิตวิทยาอื่น ๆ อีกหลายคน เช่น แดกคุกัล บาลวิน เทต และ แสวิตเฮิสต์ เป็นต้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ 2520 : 44) ดังนั้นระดับจริยธรรมของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงเป็นไปตามทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโกลเบอร์ก็ ทั้งนี้เพราะทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโกลเบอร์ก็เป็นทฤษฎีที่ได้พิสูจน์ความเป็นสากลแล้ว (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจวบจันทน์ 2520 : 40) และในการวิจัยครั้งนี้สรุปได้ว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของโกลเบอร์ก็นับสอดคล้องกับพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กไทยในข้อที่ว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 10 - 16 ปี จะมีจริยธรรมระดับตามกฎเกณฑ์

2. จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์มีจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยของเมนิทอฟ (Menitoff. 1977 : 3396 - A) ก็พบว่า พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กนักเรียนขึ้นอยู่กับชนิดของโรงเรียน ถิ่นที่นักเรียนที่เรียนมาจากโรงเรียนที่สอนศาสนาฮีบรู มีจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มาจากโรงเรียนสอนศาสนาวันอาทิตย์ และนักเรียนที่มาจากโรงเรียนสอนศาสนาฮีบรูมีจริยธรรมสูงสุดในกลุ่ม ทั้งนี้ก็เพราะว่าการฝึกฝนทางศาสนาของโรงเรียนแต่ละชนิดไม่เหมือนกัน นอกจากนี้ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของวอลล์ลิน (Wallin. 1970 : 7276 - A) ที่ว่า การฝึกฝนทางศาสนาของชาวยิวมีผลต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หรือจริยธรรมของนักเรียน ถิ่นที่นักเรียนที่มาจากโรงเรียนราษฎร์ที่สอนศาสนาจะมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่มาจากโรงเรียนราษฎร์ที่ไม่สอนศาสนา โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ แมคคอล (McCall. 1974 : 5304 - A) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของวัดมีค่าดัชนีเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ไม่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของวัด นอกจากนี้จากผลการวิจัยของชาร์ฟแมน

(Sharfman . 1974 : 1569 - A) ปรากฏผลว่า การฝึกฝนทางศาสนามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และโรงเรียนที่สอนศาสนามีผลต่อการพัฒนาจริยธรรมของเด็ก

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การที่นักเรียนได้เข้าเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติศย์ มีผลต่อจริยธรรมของเด็กจริง เพราะจริยธรรมนั้นเกิดจากการฝึกฝนปฏิบัติ มิใช่เกิดจากเพียงการบอกเล่าเท่านั้น การเห็นตัวอย่าง การได้รับการอบรม และการปฏิบัติเป็นทางนำไปสู่การปลูกฝังจริยธรรม

3. จริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติศย์

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติศย์ ผลปรากฏว่า ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติศย์ ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าจริยธรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติศย์ แต่ผลการวิจัยครั้งนี้ตรงกับผลการวิจัยของบาดหลวง ลีเชียรา (Lechiara . 1971 : 4878 - A) ที่พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ขึ้นอยู่กับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนคาทอลิกซึ่งเป็นโรงเรียนที่มุ่งสอนด้านวิชาความรู้และจริยธรรม

สำหรับการศึกษาค้นคว้าในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติศย์ ยังไม่เคยมีการศึกษาค้นคว้ามาก่อน ดังนั้นผลการศึกษาในเรื่องนี้จึงมีผลงานการวิจัยสนับสนุนจากต่างประเทศเท่านั้นซึ่งผู้วิจัยสามารถค้นคว้าได้มาเพียงเรื่องเดียว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1.1 ควรมีการศึกษาเรื่องนี้ซ้ำอีก โดยกระทำกับกลุ่มตัวอย่างในหลาย ๆ จังหวัด หรือกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประเทศ

1.2 ควรมีการศึกษาค้นคว้าถึงความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติศย์กับจริยธรรม เพื่อให้ทราบผลที่แน่ชัดว่าจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติศย์มีความสัมพันธ์กันจริงหรือไม่

1.3 การมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียน พุทธศาสนาวินาติยที่มีสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน หรือระหว่างโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติยที่ตั้งอยู่ในเมืองกับชนบท เพื่อหาข้อยุติว่าการเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติยมีส่วนในการส่งเสริมพัฒนาการทางจริยธรรมจริงหรือไม่

1.4 การศึกษาจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มย่อยตามเหตุผลของการเข้าศึกษาในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาติย เช่น เข้าเรียนด้วยความสมัครใจ เรียนเพราะพ่อแม่บังคับ หรือเพราะตามเพื่อน เพื่อดูความแตกต่างของจริยธรรม และเพื่อศึกษาว่าส่งผลต่อการพัฒนาการทางจริยธรรมมากน้อยเพียงใด

~~1.5~~ เครื่องมือในการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ควรทำควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์ หรือ
การสังเกต เพราะจะได้ข้อมูลที่เชื่อมั่นได้สูงกว่าการให้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว และจะ
ได้เปรียบเทียบระหว่างการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรม

2. ข้อเสนอแนะทางการศึกษา

~~2.1~~ ควรพิจารณาปรับปรุงกลไกทางการศึกษาในการปลูกฝังจริยธรรม เพราะการ
ศึกษาเป็นสถาบันหนึ่งที่ทำหน้าที่ปลูกฝังจริยธรรม ดังนั้นจึงต้องปรับปรุงแก้ไขระบบการศึกษา
ในขั้นต่อไป

2.1.1 ด้านหลักสูตร หลักสูตรที่เกี่ยวกับจริยธรรมที่สอนในโรงเรียนมีส่วน
น้อยมากเมื่อเทียบกับวิชาอื่น ๆ จนไม่เพียงพอที่จะปลูกฝังให้นักเรียนมีความสำนึกในจริยธรรม
นอกจากนี้หลักสูตรหรือบทเรียนทางจริยธรรมยังไม่ได้มีการปรับปรุงให้ทันสมัย และดึงดูดความสนใจเท่าที่ควร หรือให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน การเรียนการสอนจริยธรรมไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่ในชั่วโมงหน้าที่ หรือศีลธรรมเท่านั้น ทุกวิชาครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดค่านิยมทางจริยธรรมให้แก่เด็กนักเรียนได้ไม่ว่าจะสอนวิชาอะไร และหลักสูตรควรสอดคล้องประสานกันทุกวิชา

2.1.2 วิธีการสอน สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การปลูกฝังจริยธรรมไม่ได้ผลเท่าที่ควร
เพราะวิธีการสอนที่ใช้อยู่ในโรงเรียนในปัจจุบันเป็นไปในลักษณะของการสั่งสอน แต่การสอน
จริยธรรมควรเป็นการสร้างความรู้สึกประทับใจที่ดี ในการเรียนการสอนจึงต้องให้ผู้เรียนได้มี

โอกาสวิเคราะห์ปัญหาและทดลองปฏิบัติ

2.1.3 ผู้สอนจริยธรรม ส่วนมากครูที่มีหน้าที่สอนจริยธรรมไม่ได้รับการเตรียมตัวให้ทำหน้าที่สอน เช่นจะพบว่าโรงเรียนจะมอบหมายให้ครูที่ไม่ถนัดวิชาใดวิชาหนึ่งมาสอนวิชาศีลธรรม ครูก็ขาดความเข้าใจและไม่มั่นใจในการสอน จึงทำให้รู้สึกว่าเป็นหน้าที่ที่น่าเบื่อหน่าย ดังนั้นการผลิตรายการในระดับอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญของการเตรียมครูในตำแหน่งนี้ด้วย นอกจากนี้ ปัญหาของคุณสมบัติของครูผู้สอนแล้ว ครูยังวางตัวและปฏิบัติผิดศีลธรรมอยู่เสมอ ดังนั้นผู้สอนจริยธรรมจึงควรเป็นตัวอย่างที่ดี เพราะการทำตัวอย่างมีอิทธิพลต่อการสร้างความสำนึกทางจริยธรรมของนักเรียนเป็นอย่างมาก

2.2 ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิทธให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย และให้ประชาชนมองเห็นประโยชน์ของโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิทธให้มากยิ่งขึ้น ตลอดจนควรร่วมกันส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิทธจัดขึ้น

2.3 ควรร่วมมือกันวางแผนการสอน ตลอดจนการปรับปรุงหลักสูตรวิชาจริยธรรมร่วมกันกับทางโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิทธ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวีวิจารณ์, พระ "ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนาในเอเชียอาคเนย์" พุทธจักร 20(12) : 8
ธันวาคม 2509
- คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. "หลักจริยธรรมที่ควรคำนึงในการให้การศึกษา" ใน
จริยธรรม หน้า 16 - 30 โรงพิมพ์คุรุสภา 2514
- จำลอง ภูมิปัญญา, พระมหา เมื่อข้าพเจ้าศึกษาต่อ ณ มหาวิทยาลัยพายัพ โรงพิมพ์ศาสนา
2509, 162 หน้า
- ชม ภูมิภาค "การปลูกฝังจริยธรรม" ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2(1) : 14 - 18 มิถุนายน 2520
- ชูศักดิ์ ทิพย์เกษร พระพุทธศาสนาในศรีลังกา เจริญสินการพิมพ์ 2508, 519 หน้า
- เชวง พันธุ์จันทร์ พระพุทธศาสนาใน 25 พุทธศตวรรษ โรงพิมพ์เลี้ยงเชียง 2500,
739 หน้า
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน ตำราจิตวิทยาการพัฒนากิจการจริยธรรม โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช,
2522, 84 หน้า
- * ดวงเดือน พันธุมนาวิน และ เพ็ญแข ประจันปัจฉิม จริยธรรมของเยาวชนไทย โรงพิมพ์
การศาสนา 2520, 139 หน้า
- น้อย พงษ์สนธิ์ จริยศาสตร์ ปรัชญาว่าด้วยจริยธรรม เชียงใหม่ โรงพิมพ์สวนปรุง 2520,
100 หน้า
- ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์ บทบาทของโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ที่มีต่อเยาวชน วิทยานิพนธ์ คม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509, 118 หน้า พิมพ์ดีด
- ประภาสรี จิตรภักดิ์ การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
ภาคใต้ ปรินิพนธ์ คส.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522, 144 หน้า
- อัครสำเนา
- แปลก สนธิรักษ์ และ วิทย์ วิศุทเวทย์ ศีลธรรม ส 543 อักษรเจริญทัศน์ 2522,
165 หน้า

พัฒนา ชูเชื้อ การศึกษาเรื่องการอบรมพุทธศาสนาและความคิดเห็นของเขที่มีต่อพุทธศาสนา
ใน โรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา วิทยานิพนธ์ คบ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2508, 88 หน้า พิมพ์ดีด

พูนพิศมัย คีตกุล, ม.จ. เยี่ยมศูนย์ภาควิทยาศาสตร์ 2508 กองการพิมพ์สํานักกษัตริย์ราชบัณฑิตยสถาน
 2509, 154 หน้า

พรพิมล สันติศิริกุล การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
เขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522,
 116 หน้า อัดสำเนา

มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, โรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์ เพื่อนใจ (ฉบับแจก
ประกาศนียบัตร) โรงพิมพ์ประยูรวงษ์ 2510, 64 หน้า

_____ สัปดาห์วันแจกประกาศนียบัตร 2508 โรงพิมพ์เลื่องเสียงจงเจริญ 2507,
 71 หน้า

_____ อนุสรณ์วันพุทธเยาวชน 2504 มงคลการพิมพ์ 2504, 140 หน้า

ยุพาพร จุนเจืองาน การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ใน
ภาคกลาง วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522, 93 หน้า
 อัดสำเนา

วิเชียร ทองนุช เปรียบเทียบการคิดให้เหตุผลตามหลักการอนุรักษและการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรมของนักเรียนที่มีการเลี้ยงดูและภูมิหลังทางสังคมต่างกัน วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2521, 119 หน้า อัดสำเนา

วิมล เศวตกันธ การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาค
เหนือ วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2522, 114 หน้า
 อัดสำเนา

วิรัช จาบลนอม เปรียบเทียบการให้เหตุผลตามหลักตรรกศาสตร์และการคิดให้เหตุผล
เชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับอายุ 13 และ 15 ปี ในกรุงเทพมหานครและในชนบท
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 73 หน้า
 อัดสำเนา

ศึกษาธิการ, กระทรวง แผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 และหลักสูตรใหม่ พุทธศักราช 2521

สมชายการพิมพ์ 2521, 40 หน้า

สุชีพ ปุณฺณภาพ ประวัติศาสตร์ศาสนา โรงพิมพ์เรืองอักษร 2506, 584 หน้า

สุเชษฐ มาเหรีม อิทธิพลของการเป็นแบบอย่างต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน

ปริญฐานันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 64 หน้า

อัครสำเนา

สุพจน์, พระมหา "ประวัติและผลงาน" ใน สุจิตร์แจกประกาศนียบัตร 2508

หน้า 28 - 29 โรงพิมพ์เสียงเชิงจงเจริญ 2507

สุภา มาลากุล ณ อยุธยา "การปลูกฝังจริยธรรมในเด็ก" ประชาศึกษา 26(8) : 16 - 21

: 16 - 21 กุมภาพันธ์ 2518

สมัย ธมฺมาสโย, พระมหา "โรงเรียนพุทธศาสนาวินิจฉัย" ใน อนุสรณ์ศูนย์ศึกษา

พระพุทธศาสนาวินิจฉัย มมร. ฉบับแจกประกาศนียบัตร 2520 หน้า 1 - 6

ม.ป.ท. 2520

สุรพล นากวานิช การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ ปริญฐานันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2521, .

142 หน้า อัครสำเนา

สุริยา เหมตะศิลป์ ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ระดับสติปัญญา และการยอมรับตนเอง

ของเด็กรุ่น ปริญฐานันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2521, 48 หน้า อัครสำเนา

อนันต์ ศรีโสภะ หลักการวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 2 วัฒนาพานิช 2521, 430 หน้า

อำนาจ ทะสิงห์แถม และ ชัยนิต วรรณะภูติ "จริยธรรมในสังคมไทยในทัศนะของนักการศึกษา"

วารสารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 13(3) : 23 - 45 มิถุนายน 2522

อุษา หัสชะวณิช ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ความถนัดทางภาษา และการควบคุมภายใน

ภายนอกของเด็กรุ่นตอนต้น ปริญฐานันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2521, 39 หน้า อัครสำเนา

- Baker, James Henry. "A Comparision of Moral Development of Ninth and Twelfth Graders in Three Schools of Different Types," Dissertation Abstracts. 37(4) : 1954 - A, October, 1976.
- Bunce, K. William. Religions in Japan. Chales E. Tuttle Company, 1962. 194 p.
- Chambers, Nancy A. "Some Relationships Between Cognitive Development Role-Taking Activity and Level of Moral Development," Dissertation Abstracts. 36(8) : 4222 - B, February, 1975.
- Edwards, Carolyn P. "The Effect of Experience in Moral Development : Result from Kenya," Dissertation Abstracts. 36(2) : 76 - A, August, 1974.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. McGraw - Hill Book Company, 1976. 479 p.
- Grinder, R. E. "Parential Childrearing Practices, Conscience and Resistance to Temptation of Six Grade Children," Child Development. 1962. p. 803 - 826.
- Kohlberg, L. "Development of Moral Charactor and Moral Ideology," in Review of Child Development Research. 1 : 383 - 431, 1964.
- Kurtine, W. and B. E. Grief. "The Development of Moral Thought : Review and Evalution of Kohlberg's Approach," Psychology Bulletin. 81 : 453 - 470, 1974.
- Lechiara, Francis J., Father. "An Investigation of the Moral Generating Power of Catholic Schools in the Archdiocese of Miami," Dissertation Abstracts. 31(9) : 4878, March, 1971.
- Lynn, Robert W. "Sunday School," in Encyclopedia Americana. 26 : 22 - 23, ed. by Birnard S. Cayne, Americana Corporation, 1978.

McCall, Louis Edmand. "A Study Comparing Scholastic Achievement Social Adjustment and Moral Values of Parochial and Public School Students at the Ninth Grade Level on Guam," Dissertation Abstracts. 34 (8) : 5304 - A, February, 1974.

Monitoff, Micheal Norman. "A Comparision Study of Moral Development in Jewish Religious School Setting," Dissertation Abstracts. 38(6) : 3396 - A, December, 1977.

Miller, Charles K., Larry Zumoff and Beth Stephens. "A Comparision of Reasoning Skills and Moral Justments in Delingent, Retarted and Normal Adolescent Girls," Journal of Psychology. 86 : 261 - 268, 1974.

Rest, J., E. Tureil and L. Kohlberg. "Level of Moral Development as a Determinant of Preference and Comprehension of Moral Justments Made by Others," Journal of Personality. 37 : 225 - 252, 1969.

Sharfman, Benjamin Nathan. "Creative Thinking and Religious Training in Relation to Moral Justment," Dissertation Abstracts. 34(12) : 7595 - A - 7596 - A, June, 1972.

Wallin, Gloria Jane. "Learning Disabilities, Religious Training and Moral Justment of Junior High School Boys," Dissertation Abstracts. 38(12) : 7276 - A, June, 1978.

Yamane, Taro. Statistics : An Introductory Analysis. 2 nd. ed. New York, Harper & Row, 1976. 912 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
การวิเคราะห์ข้อมูล

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

$$\text{จากสูตร } \mathcal{L} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum \sigma_i^2}{\sigma_x^2} \right)$$

เมื่อ $\mathcal{L}$ = ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

$$\sum \sigma_i^2 = 67.1435$$

$$\sigma_x^2 = 313.0612$$

$$n = 30$$

$$\mathcal{L} = \frac{30}{30-1} \left(1 - \frac{67.1435}{313.0612} \right)$$

$$= \frac{30}{29} (1 - 0.2144)$$

$$= \frac{30}{29} \times 0.7856$$

$$= 0.8126$$

แบบสอบถามด้วยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมีความเชื่อมั่น = 0.8126

เปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เคยเรียนในโรงเรียน
พุทธศาสนานานาชาติ กับนักเรียนในระดับเดียวกันที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2
นักเรียนที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ	100	141.37	260.7038
นักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนานานาชาติ	300	137.83	257.1917

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร } t &= \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S^2}{n_1} + \frac{S^2}{n_2}}} \\
 &= \frac{141.37 - 137.83}{\sqrt{\frac{260.0738}{100} + \frac{257.1917}{300}}} \\
 &= \frac{3.54}{\sqrt{\frac{780.2214 - 257.1917}{300}}} \\
 &= \frac{3.54}{\sqrt{\frac{1037.4131}{300}}} \\
 &= \frac{3.54}{\sqrt{3.4580}} \\
 &= \frac{3.54}{1.8595} \\
 t &= 1.9037
 \end{aligned}$$

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียน
พุทธศาสนานิกายอานันทิก

$$\text{จากสูตร } r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X^2 - (\sum X)^2] [N \sum Y^2 - (\sum Y)^2]}}$$

เมื่อ r = สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

$$N = 100$$

$$\sum XY = 24586$$

$$\sum X \sum Y = 2459838$$

$$\sum X^2 = 2024295$$

$$(\sum X)^2 = 199854769$$

$$\sum Y^2 = 350$$

$$(\sum Y)^2 = 30276$$

$$r = \frac{(100 \times 24586) - 2459838}{\sqrt{[(100 \times 2024295) - 199854769] [(100 \times 35000) - 30276]}}$$

$$= \frac{-1238}{\sqrt{(202429500 - 199854769) (35000 - 30276)}}$$

$$= \frac{-1238}{\sqrt{2574731 \times 4724}}$$

$$= \frac{-1238}{\sqrt{12163029244}}$$

$$= \frac{-1238}{110286.12}$$

$$r = -0.0112$$

การทดสอบนัยสำคัญของ r

$$\text{จากสูตร } r = \frac{r \sqrt{n-2}}{\sqrt{1-r^2}}$$

$$\text{เมื่อ } r = -0.0112$$

$$n = 100$$

$$t = \frac{-0.0112 \sqrt{100-2}}{\sqrt{1-(-0.0112)^2}}$$

$$= \frac{-0.0112 \times 9.8994}{\sqrt{1-1.2544}}$$

$$= \frac{-0.1108}{\sqrt{-0.2544}}$$

$$= \frac{-0.1108}{-0.5043}$$

$$= .2197$$

∴ ถ้าใช้ไจมีสทดสอบนั้น (p .05 = 2.632)

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามวิธีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

เรียน นักเรียนที่รัก

ท่านเป็นผู้ที่ได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนของท่าน เพื่อให้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ในการตอบแบบสอบถามให้ตอบตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้นกับตัวท่านเอง ถ้าความทั้งหมดเป็นแบบเลือกตอบและไม่มีคำตอบข้อใดผิด นักเรียนแต่ละคนจะตอบแตกต่างกันไปตามความคิดและเหตุผลส่วนตัวของแต่ละคน

โปรดระลึกไว้เสมอว่า คำตอบของท่านมีประโยชน์ต่อส่วนรวมมาก ขอให้ตั้งใจตอบด้วยใจจริง และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

(นางสาวจิรพันธุ์ พิชัย)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการมัธยมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

ชื่อ _____ ชั้น _____ อายุ _____ ปี _____ เดือน _____

☐ ข้าพเจ้าเคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศติศย์ เป็นเวลา _____ ปี

☐ ข้าพเจ้าไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศติศย์

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม คำถามนี้เป็นเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านซ้ำ ๆ และคิดให้เหตุผลว่าถ้าเป็นท่านจะทำเช่นนั้นหรือไม่เพราะเหตุใด เพื่อคิดให้เหตุผลแล้วจึงอ่านคำตอบที่มีให้เลือก 6 ตัวเลือก สำหรับแต่ละเรื่อง คำตอบใดที่ตรงกับเหตุผลที่ท่านคิดไว้ข้างหน้ามากที่สุด ให้กาเครื่องหมายถูก (✓) หน้าตัวเลือกนั้น ในการตอบแต่ละข้อในการเลือกตอบให้เลือกเพียงคำตอบเดียว ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบให้กาเครื่องหมาย X หน้าเครื่องหมาย ✓ ดังนี้ X

1. ชายคนหนึ่งขับรถด้วยความเร็วสูง เพื่อนำคนเจ็บหนักไปส่งโรงพยาบาล แต่บังเอิญรถติดไฟแดง ถ้าข้าพเจ้าเป็นชายคนนั้น ข้าพเจ้าจะหยุดรถตามกฎหมาย เพราะ

- _____ เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่ต้องช่วยรักษากฎหมาย
- _____ เป็นการเสี่ยงที่ใครก็ไม่รู้ค่า ถ้าตำรวจจราจรจับ
- _____ การฝ่าไฟแดงเป็นการกระทำของผู้ที่โง่เขลาเบาปัญญา
- _____ ชีวิตคน ๆ เดียวมีค่าน้อยกว่าชีวิตคนอื่น ๆ อีกหลายคนรวมกัน
- _____ ข้าพเจ้าต้องการให้คนอื่น ๆ เห็นว่า ข้าพเจ้าเป็นนักขับรถที่ดี
- _____ เป็นการป้องกันไม่ให้ข้าพเจ้าได้รับบาดเจ็บเนื่องจากอาจชนกับรถคันอื่น

2. ข้าพเจ้าเดินผ่านสวนสาธารณะซึ่งมีดอกไม้ที่ข้าพเจ้าชอบบานเต็มต้น ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าต้องการจะเด็ดดอกไม้ชิ้นเพียงใด แต่ข้าพเจ้าจะไม่เด็ดดอกไม้ในสวนสาธารณะเป็นอันขาด เพราะ

- _____ กลัวถูกจับได้แล้วถูกปรับหรือถูกลงโทษ
- _____ เด็ดดอกไม้ในสวนสาธารณะผิดกฎหมาย
- _____ เราต้องไม่ทำลายดอกไม้ในสวนสาธารณะ
- _____ ประโยชน์ส่วนรวมสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนตัว
- _____ ไม่อยากให้ผู้พบเห็นพูดว่าข้าพเจ้าเป็นเด็กไม่ดี
- _____ ถ้าข้าพเจ้าปลุกดอกไม้ที่ข้าพเจ้าชอบ กลัวว่าคนอื่นจะเด็ดดอกไม้ของข้าพเจ้าบ้าง

6. ถ้านักเรียนเห็นก๊อกน้ำของโรงเรียนเปิดทิ้งไว้ นักเรียนจะปิดก๊อกน้ำทันที เพราะ

- _____ กลัวครูดุ
- _____ เปิดน้ำทิ้งไว้ไม่มีประโยชน์
- _____ ครูและเพื่อน ๆ จะได้เห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนดี
- _____ ถ้าข้าพเจ้าเปิดก๊อกน้ำทิ้งไว้ เพื่อนจะได้บิ๊ดาบ้าง
- _____ เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่จะต้องช่วยดูแลของในโรงเรียน
- _____ ของทุกอย่างในโรงเรียนเป็นสมบัติของนักเรียนทุกคนที่จะต้องช่วยกันดูแลรักษา

7. ถ้าวางดนตรีกันตามอาคารเล่นดนตรีเพื่อขอบริจาคเงินจากนักเรียนและครูในโรงเรียน ข้าพเจ้า
จะร่วมในการบริจาคครั้งนี้ เพราะ

- _____ ครูจะได้ชมว่าเป็นเด็กดี
- _____ เป็นการบริจาคที่ได้ผลคุ้มค่า
- _____ เป็นหน้าที่ของผู้ร่วมที่จะต้องจ่ายเงิน
- _____ การบริจาคเงินเป็นการเสียสละอย่างหนึ่ง
- _____ การบริจาคเงินให้คนตามอาคาร เป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
- _____ ครูและนักเรียนทุกคนก็ร่วมกันในการบริจาคเงินในครั้งนี้ ข้าพเจ้าควรบริจาคด้วย

8. การขึ้นรถประจำทางเมื่อมีคนขึ้นมากๆ ข้าพเจ้าจะขึ้นรถตามลำดับก่อนหลัง เพราะ

- _____ ทุกคนต้องทำตามระเบียบของสังคม
- _____ คนที่ขบเห็นจะชมว่าเป็นเด็กดีมีมารยาท
- _____ กลัวการแย่งชิงซึ่งอาจทำให้พลาดตกลงมาจากรถได้
- _____ ใกรมาถึงก่อนก็ขึ้นก่อน ใกรมาหลังก็ขึ้นทีหลังตามลำดับ
- _____ การมีระเบียบวินัยทำให้ทุกคนอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข
- _____ เป็นสิทธิของคนที่มาถึงก่อนก็ต้องขึ้นก่อน ใกรมาถึงหลังก็ขึ้นทีหลัง

9. เพื่อนบ้านของข้าพเจ้าปลูกเงาะไว้รอบบ้าน และกิ่งที่ยื่นเข้ามาในเขตบ้านของข้าพเจ้านั้น
เงาะกำลังสุก ถ้าเจ้าของบ้านไม่ทราบ ข้าพเจ้าจะเก็บเงาะเหล่านั้นกินโดยไม่ขออนุญาต
เจ้าของ เพราะ

- _____ ข้าพเจ้าคิดว่าคนอื่น ๆ เขาก็ทำเช่นนั้น
- _____ การเก็บเงาะนั้นคิดน้อยไม่ใช่ความผิดร้ายแรงอะไร
- _____ กิ่งเงาะลึบเข้ามาในเขตบ้านข้าพเจ้า ข้าพเจ้ามีสิทธิตามกฎหมาย
- _____ เห็นการเหมาะกว่าที่จะปล่อยให้เงาะนั้นเน่าเสียไปโดยเปล่าประโยชน์
- _____ ข้าพเจ้าคิดว่าจะขออนุญาตทีหลัง และข้าพเจ้ามีโอกาสนำของตอบแทนเขาได้
- _____ เจ้าของไม่มีโอกาสรู้ว่าข้าพเจ้าเก็บเงาะเขากิน และไม่มีโอกาสบอกว่าข้าพเจ้าได้

10. ข้าพเจ้าซื้ออาหารกลางวันที่โรงเรียน บังเอิญแม่กำทอนเงินเกินมาให้ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะไม่
คืนเงินที่เกินให้แม่กำ เพราะ

- _____ การรับเงินทอนเกินไม่ผิดกฎหมาย
- _____ ถ้าคืนเงินให้แม่กำก็ได้แต่ไม่คุ้มค่า
- _____ ถ้าข้าพเจ้าคืนเงินเพื่อน ๆ จะหาว่าข้าพเจ้าโง่
- _____ เพื่อน ๆ ที่ได้เงินทอนเกินก็ไม่มีใครคืนเงินให้แม่กำ
- _____ แม่กำทอนเงินให้ข้าพเจ้าแล้วข้าพเจ้าก็มีสิทธิที่จะเก็บเงินนั้น
- _____ ถ้าเป็นการสอนให้แม่กำรู้จักรักษาวินัยประโยชน์ของตนเอง ข้าพเจ้าก็สบายใจ

11. ข้าพเจ้าตั้งใจจะไม่ชมภาพยนตร์เรื่องหนึ่งถึงแม้มันจะเข้าแถวซื้อตั๋วเป็นแถวยาวมาก และถ้า
เข้าแถวซื้อตั๋ว ตัวอาจจะหมดเสียก่อน แต่ข้าพเจ้าจะเข้าแถวตามลำดับก่อนหลัง เพราะ

- _____ ช่วยกันรักษาความยุติธรรมที่ทุกคนต้องการ
- _____ ข้าพเจ้าอยากให้คนอื่นเห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนมีมรรยาทดี
- _____ ข้าพเจ้ากลัวการแย่งชิงซึ่งอาจทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทได้
- _____ ข้าพเจ้ามาทีหลังคนอื่น ๆ จึงต้องรับผิดชอบในการมาทีหลังนั้น
- _____ เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะต้องช่วยกันรักษาความเป็นระเบียบของสังคม
- _____ ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าข้าพเจ้ากำลังเข้าแถวอยู่ ถ้าไม่ยอมให้ใครแทรกคิวเช่นกัน

12. ข้าพเจ้าร่วมกับเพื่อนทุกคนตกลงกันว่า จะเก็บเงินเพื่อทำอาหารเลี้ยงกันก่อนปิดภาคเรียน แต่เมื่อใกล้กำหนดกินเลี้ยง ข้าพเจ้ามีธุระต้องไปต่างจังหวัดกับผู้ปกครอง แต่ข้าพเจ้าก็จะจ่ายเงินตามที่ตกลงกันไว้ เพราะ

- _____ ถ้าไม่จ่ายเพื่อน ๆ จะว่าข้าพเจ้าเสียหายได้
- _____ ผิดคำพูดและผิดศีลธรรมถ้าไม่จ่ายตามที่ตกลง
- _____ เพื่อน ๆ ง่ายข้าพเจ้าเป็นเพื่อนที่รักก็ควรจ่ายด้วย
- _____ เพื่อจะได้เป็นไปตามสัญญา ไม่ให้เดือดร้อนเพื่อน ๆ
- _____ ข้าพเจ้าคำนึงถึงกิจกรรมส่วนรวมที่จะต้องร่วมมือให้บรรลุผล
- _____ ข้าพเจ้าไม่ได้กินยังจ่ายเงิน เพื่อน ๆ จะได้ชมว่าข้าพเจ้าเป็นคนดี

13. ข้าพเจ้าโกรธกับเพื่อนคนหนึ่ง ต่อมาเพื่อนคนนั้นตกน้ำ ข้าพเจ้ากับเพื่อน ๆ เดินผ่านไปพบพอดี มีข้าพเจ้าว่ายน้ำเป็นเพียงคนเดียว ข้าพเจ้าจะช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนคนนั้น เพราะ

- _____ ต้องช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
- _____ ข้าพเจ้าว่ายน้ำเป็นข้าพเจ้าคงไม่ตกน้ำตาย
- _____ เป็นหน้าที่ของคนที่ว่ายน้ำเป็นจะต้องช่วยเหลือ
- _____ ข้าพเจ้าจะกลายเป็นเด็กดีใคร ๆ ก็ยกย่องชมเชย
- _____ เห็นแก่มนุษยธรรมมากกว่าที่จะไปคำนึงถึงเหตุผลส่วนตัว
- _____ ถ้าข้าพเจ้าช่วยเหลือเขาคงหายโกรธข้าพเจ้าและจะช่วยเหลือข้าพเจ้าในภายหลัง

14. ถ้าข้าพเจ้าเห็นกระดาดในบริเวณโรงเรียน ข้าพเจ้าจะเก็บกระดาดเหล่านั้นไปทิ้งในถังขยะ

เพราะ

- _____ เพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าก็ทำเช่นนี้
- _____ รู้สึกละอายใจถ้าเจอกระดาดแล้วไม่เก็บไปทิ้งในถังขยะ
- _____ ถ้าครูมาพบกระดาดนักเรียนที่อยู่ใกล้ ๆ จะถูกลงโทษเสมอ
- _____ เป็นหน้าที่ของนักเรียนที่จะต้องช่วยกันดูแลความสะอาดของโรงเรียน
- _____ ความสะอาดของโรงเรียนแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีระเบียบและวินัยดี
- _____ ถ้าครูรู้ว่าใครทำความดี ครูมักจะชมเชยนักเรียนที่ทำความดีให้นักเรียนคนอื่น ๆ ทั่ว

15. ข้าพเจ้ามีหน้าที่รายงานความประพฤติของนักเรียนที่กระทำผิด ข้าพเจ้าพบว่าเพื่อน
สนิท ของข้าพเจ้าคนหนึ่งโรงเรียนไปเล่นการพนันและสูบบุหรี่ ข้าพเจ้าจะไม่รายงาน
ให้ทางโรงเรียนทราบ เพราะ

- ☐ ข้าพเจ้าจะได้มีเพื่อนสนิทต่อไป
- ☐ เพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ เขาก็ไม่บอก
- ☐ ข้าพเจ้าไม่กลัวว่าจะถูกทางโรงเรียนลงโทษ
- ☐ การให้อภัยและตักเตือนผู้กระทำผิดย่อมเหมาะสมกว่า
- ☐ การกระทำหน้าที่ของข้าพเจ้าอาจทำให้เพื่อนเสียอนาคต

16. ถ้าข้าพเจ้าได้รับแต่งตั้งให้เป็นประธานนักเรียน และเป็นผู้ดูแลเก็บรักษารายได้ของชั้นเรียน
ข้าพเจ้าจะไม่ทุจริต เพราะ

- ☐ เป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้า
- ☐ เป็นการเสียสละที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง
- ☐ กลัวถูกจับได้และเพื่อน ๆ จะทำร้ายข้าพเจ้า
- ☐ รายได้เป็นของส่วนรวม ต้องรักษาไว้เพื่อส่วนรวม
- ☐ เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะต้องดูแลรักษาตามที่ได้รับแต่งตั้ง
- ☐ ข้าพเจ้าต้องการให้เพื่อน ๆ เห็นว่าข้าพเจ้าเป็นคนดีตามที่ทุกคนต้องการ

17. ตามปกติเมื่อข้าพเจ้าจะต้องข้ามถนน ถ้ามีทางม้าลาย ข้าพเจ้าจะข้ามตรงทางม้าลาย เพราะ

- ☐ เป็นหน้าที่ของผู้ข้ามถนน
- ☐ ต้องการเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนอื่น ๆ
- ☐ ถ้าไม่ข้ามที่ทางม้าลายโอกาสที่จะถูกรถชนมีมากกว่า
- ☐ ถ้าเกิดอุบัติเหตุ ข้าพเจ้าจะเป็นฝ่ายถูกและเรียกร้องค่าเสียหายได้
- ☐ ถ้าไม่ข้ามตรงทางม้าลายเป็นการเห็นแก่ความสะดวกของตนฝ่ายเดียว
- ☐ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยย่อมนำมาซึ่งความปลอดภัยและความสงบสุขในสังคม

18. ถ้าเพื่อนขอยืมไม้บรรทัดหรือยางลบ ข้าพเจ้าจะให้เพื่อนยืม เพราะ

- _____ กลัวถูกนิทราถ้าไม่ให้ยืม
- _____ ถึงกราวข้าพเจ้าบ้างเพื่อนจะได้ให้ยืม
- _____ เป็นเพื่อนกันมีอะไรก็ควรแบ่งปันกันใช้
- _____ เพื่อน ๆ จะได้ชมว่าข้าพเจ้าเป็นคนดีมีน้ำใจ
- _____ การมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ
- _____ การมีน้ำใจโอบอ้อมอารี นำมาซึ่งสันติในสังคม

19. ถ้าข้าพเจ้านัดหมายกับเพื่อนไว้ แต่บังเอิญมีกิจธุระจำเป็นไม่สามารถไปตามนัดได้ และไม่
สามารถแจ้งให้เพื่อนทราบล่วงหน้าได้ เมื่อเจอกันหลังจากนั้นแล้ว ข้าพเจ้าจะรับขอโทษ
เพื่อนของข้าพเจ้าทันที เพราะ

- _____ กลัวเพื่อนจะต่อว่า
- _____ ถ้าขอโทษแล้วเพื่อนจะหายโกรธ
- _____ โกรธ ๆ เขาก็ทำอย่างนี้กันทั้งนั้นถ้าผิดนัด
- _____ การแสดงมรรยาทที่ดี เป็นสิ่งที่ควรทำเสมอ
- _____ เป็นหน้าที่ของคนที่ดีคนดีจะต้องกล่าวขอโทษ
- _____ เราต้องมีความรับผิดชอบต่อทุกสิ่งทุกอย่างที่เราทำลงไป

20. ชายคนหนึ่งต้องการโดยสารรถประจำทางไปเยี่ยมแม่ที่กำลังป่วยหนัก รถประจำทางเหลือ
คนสุดท้ายและมีคนเข้าแถวซื้อตั๋วยาวมาก ถ้าเข้าแถวซื้อตั๋วตัวอาจจะหมดเสียก่อน
ถ้าข้าพเจ้าเป็นชายคนนั้น ก็จะเข้าแถวซื้อตั๋วตามลำดับก่อนหลัง เพราะ

- _____ เป็นการรักษาความยุติธรรมที่ทุกคนต้องการ
- _____ เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะต้องรักษาระเบียบของสังคม
- _____ ข้าพเจ้ามาทีหลังคนอื่น ๆ จึงควรรับผิดชอบต่อที่มาช้านั้น
- _____ คนอื่นคงพอใจที่เห็นข้าพเจ้าเป็นคนดี และมีมรรยาทดีเสมอ
- _____ ข้าพเจ้าคิดว่าคงไม่มีใครอยากให้อีกใครแซงคิวเช่นเดียวกับข้าพเจ้า
- _____ กลัวการแย่งชิงซึ่งทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท ถ้ามีการแซงคิวกัน

21. ถ้าข้าพเจ้าเห็นนักเรียนคนหนึ่งกำลังขโมยของ ๆ โรงเรียน ข้าพเจ้าจะไม่บอกครู เพราะ

- _____ กลัวนักเรียนคนนั้นจะแก้แค้น
- _____ ถึงไม่บอกครูก็ไม่ผิดกฎเกณฑ์อะไร
- _____ ถ้าบอกครูข้าพเจ้ามีทางเสียมากกว่าทางได้
- _____ นักเรียนคนอื่น ๆ ก็คงเห็นว่าข้าพเจ้าทำถูกแล้ว
- _____ การบอกให้ครูลงโทษคนอื่นเป็นสิ่งที่น่าละอายเกินกว่าที่ข้าพเจ้าจะทำได้
- _____ เป็นการไม่เห็นแก่ตัวถ้าข้าพเจ้าไม่บอกครู เพราะมีเหตุผลที่เหมาะสมเพียงพอ

22. รถยนต์ประจำทางคันหนึ่งมีผู้โดยสารนั่งเต็มทุกที่นั่ง คนขับได้จอดรับคนชราขึ้นมา คนชรา

มาขึ้นใกล้ ๆ กับที่ข้าพเจ้านั่ง ข้าพเจ้าจะสละที่นั่งให้คนชรา เพราะ

- _____ การลุกให้ผู้อื่นนั่งได้รับคำขอบคุณและคำชมเชยเสมอ
- _____ การลุกให้คนอื่นอ่อนแอกว่าฉัน ไกร ๆ เขาก็ทำกันทั้งนั้น
- _____ การเห็นอกเห็นใจ มีความเสียสละ ก่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม
- _____ ข้าพเจ้าแข็งแรงกว่า จะต้องสละที่นั่งให้คนชราตามระเบียบที่วางไว้
- _____ ข้าพเจ้าคิดว่าควรเสียสละให้คนที่อ่อนแอกว่าฉัน เพราะข้าพเจ้าแข็งแรงกว่า
- _____ ข้าพเจ้าเกรงว่าคนอื่น ๆ ในรถจะหาว่าข้าพเจ้าไม่มีมรรยาทถ้าไม่ลุกให้คนชรานั่ง

23. ในการสอนครั้งหนึ่งข้าพเจ้าทำข้อสอบไม่ได้ เพื่อนคนหนึ่งให้ข้าพเจ้าดูคำตอบ ข้าพเจ้ามี

โอกาสลอกคำตอบของเพื่อนคนนั้นโดยที่ไม่มีใครเห็น แต่ ข้าพเจ้าจะไม่ลอกคำตอบของเพื่อนคนนั้น เพราะ

- _____ เราต้องซื่อสัตย์ตลอดเวลา
- _____ ข้าพเจ้าต้องการใช้ความสามารถของตนเอง
- _____ การเอาเปรียบคนอื่น ใคร ๆ หราบแล้วไม่ดี
- _____ เป็นการไม่ถูกต้องและผิดระเบียบที่ปฏิบัติกันในการสอบ
- _____ กลัวครูจะตำหนิถ้าครูรู้ในภายหลังว่าข้าพเจ้าดูของเพื่อน
- _____ กลัวครูว่าข้าพเจ้าดูของเพื่อน นับว่าเป็นการเสี่ยงที่ไ้ผลลัพธ์ไม่คุ้มค่า

24. มีหน่วยบริจาคทรัพย์ช่วยเหลือกันน้ำท่วมมาที่โรงเรียน ข้าพเจ้ามีเงินอยู่ 2 บาทสำหรับ
ค่าอาหารกลางวัน ถ้าบริจาคจะมีเงินไม่พอค่าอาหารกลางวัน ข้าพเจ้าจึงไม่ร่วมในการ
บริจาคครั้งนี้ เพราะ

- _____ กลัวอดอาหารกลางวัน
- _____ เป็นการเสียสละที่ได้ผลไม่คุ้มค่า
- _____ การไม่บริจาคไม่ผิดศีลธรรมและระเบียบข้อใด
- _____ บุคคลไม่ต้องละอายใจถ้าไม่ได้อะไร เพราะการทำบุญทำได้หลายทาง
- _____ การไม่บริจาคเพราะมีเหตุผลที่ดีและเหมาะสมกว่า ไม่ทำให้รู้สึกเสียใจและลง
_____ ข้าพเจ้าไม่กลัวเพื่อน ๆ จะว่า เพราะเพื่อน ๆ จำนวนมากก็ไม่ได้อะไรเงินในครั้งนี้

25. วันหนึ่งถูกพ่อสั่งให้ข้าพเจ้ารีบกลับบ้านหลังจากเลิกเรียน แต่วันนั้นเป็นเวรทำความสะอาด
ของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะทำเวรให้เสร็จก่อนกลับบ้าน เพราะ

- _____ ทุกคนต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่
- _____ ถ้าไม่ทำเวรครูจะเข้าจะถูกลงโทษ
- _____ เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่ต้องทำเวรในวันนั้น
- _____ ถ้าทุกคนรับผิดชอบต่อหน้าที่ ผู้อื่นและตนเองก็ไม่ได้รับความเดือดร้อน
- _____ การทำตามหน้าที่ทุกครั้งที่เป็นเวร เพื่อนักเรียนทุกคนจะยอมรับว่าเป็นคนดี
- _____ วันรุ่งขึ้นครูจะชมเชยเสมอ เมื่อถึงเวรทำความสะอาดของข้าพเจ้าถ้าทำไ้สะอาด

26. วันหนึ่งข้าพเจ้าเข้าห้องสมุด พบหนังสือที่จำเป็นมากในการทำรายงาน แต่ข้าพเจ้าไม่มีสิทธิ์
ที่จะยืมหนังสืออื่น ข้าพเจ้ามีโอกาที่จะขโมยหนังสือนั้นออกมาหลายครั้ง แต่ข้าพเจ้าไม่นำ
หนังสือนั้นออกมา เพราะ

- _____ กลัวเจ้าหน้าที่ห้องสมุดจับได้และจะถูกลงโทษ
- _____ หนังสือเป็นของส่วนรวม ควรร่วมกันรักษา
- _____ เป็นหน้าที่ของผู้ใช้ห้องสมุดที่ต้องทำตามระเบียบ
- _____ เด็กก็มักได้รับคำชมเชย ข้าพเจ้าอยากได้รับคำชมเชย
- _____ ละอายใจตนเองเพราะหนังสือเป็นของส่วนรวม เสียส่วนรวม
- _____ เป็นการไม่ดีที่จะนำหนังสือออกมาโดยไม่ยืม คนส่วนมากเขาไม่ทำกัน

27. ถ้าใครกล่าวโจมตีโรงเรียนข้าพเจ้าผิด ๆ ถึงแม้ผู้ที่กล่าวโจมตีเป็นผู้ใหญ่กว่าข้าพเจ้า แต่ข้าพเจ้าจะโต้เถียงให้ได้มาซึ่งความเป็นจริง เพราะ

- _____ เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่ต้องต่อสู้เพื่อความเป็นจริง
- _____ เพื่อนักเรียนคนอื่น ๆ ก็กำลังที่ข้าพเจ้าทำเช่นกัน
- _____ ข้าพเจ้าเป็นนักเรียนต้องต่อสู้เพื่อโรงเรียนของข้าพเจ้า
- _____ เป็นการกระทำที่ใคร ๆ จะรู้ว่าข้าพเจ้าเป็นคนกล้าหาญ
- _____ ถ้าเพื่อน ๆ รู้จะหาว่าข้าพเจ้าขี้ลาดถ้าไม่โต้เถียงเพื่อโรงเรียน
- _____ การต่อสู้เพื่อความเป็นจริง เป็นสิ่งที่ควรกระทำเพื่อสังคมมากกว่าเหตุผลใด ๆ

28. เพื่อนร่วมห้องคนหนึ่งทำปากกาหาย แต่ข้าพเจ้าไม่ตอยสนทนากับเพื่อนคนนั้นมากนัก และปากกาของข้าพเจ้าก็หายเช่นกัน ถึงแม้ว่าข้าพเจ้าไม่มีเงินซื้อปากกาคำใหม่ ถ้าข้าพเจ้าพบปากกาของนักเรียนคนนั้น ข้าพเจ้าจะมอบปากกาให้ครูเพื่อจะได้คืนเจ้าของต่อไป เพราะ

- _____ ทุกคนต้องมีความซื่อสัตย์
- _____ ข้าพเจ้าจะได้เพื่อนสนิทเพิ่มขึ้นอีกคนหนึ่ง
- _____ ใคร ๆ พบก็ถึงทำเหมือนที่ข้าพเจ้าทำเช่นกัน
- _____ ถ้าไม่คืน เพื่อนรู้เขาจะบอกครูและครูจะลงโทษข้าพเจ้า
- _____ ความซื่อสัตย์ไม่เอาของคนอื่นเป็นของคน เป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ
- _____ เป็นกฎของทางโรงเรียนมีอยู่ว่าถ้าใครพบของของผู้อื่นต้องมอบให้ครู

29. เมื่อมีคนร่างกายสมบูรณ์มาหนึ่งขอทาน ข้าพเจ้าจะไม่ให้เงินแก่ขอทานคนนั้น เพราะ

- _____ การไม่ให้ทานไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน
- _____ การให้ทานหรือไม่ให้ทานไม่ทำให้ฉันถูกเกณฑ์ใด ๆ
- _____ การให้ทานแบบนี้เป็นการช่วยเหลือให้เขาช่วยตนเองผิดวิธี
- _____ ถ้าข้าพเจ้าให้ทานข้าพเจ้าจะมีเงินไม่พอค่าอาหารและจะทำให้ข้าพเจ้าอดอาหาร
- _____ ข้าพเจ้าก็เห็นว่าคนส่วนมากก็ไม่ให้ทานคนที่มึนร่างกายสมบูรณ์ขอทานข้าพเจ้าจึงทำตามบ้าง
- _____ การช่วยเหลือคนขอทานข้าพเจ้ามีทางเสียมากกว่าทางได้ และยากที่จะได้รับการตอบแทน

30. ข้าพเจ้าเห็นนักเรียนร่วมชั้นรูปร่างใหญ่กว่าข้าพเจ้าและเป็นเด็กเกเรขโมยของของเพื่อน
ที่ข้าพเจ้ารัก ต่อมาเด็กเกเรคนนั้นถูกจับได้ เพื่อนของข้าพเจ้าขอร้องให้ข้าพเจ้าเป็นพยาน
ข้าพเจ้าจะเป็นพยานให้ เพราะ

- _____ ถ้าไม่เป็นพยานให้เพื่อนจะหาว่าข้าพเจ้าซื่อลาค
- _____ คนเกเรจะได้สำนึกทำความดี เป็นคนดีในภายหลัง
- _____ คนดีได้รับความเดือดร้อน ข้าพเจ้าต้องเป็นพยานให้
- _____ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นหน้าที่ที่ต้องเป็นพยานบอกความจริง
- _____ เพื่อน ๆ นักเรียนถ้าเป็นข้าพเจ้าก็คงกล้าเป็นพยานให้
- _____ เมื่อได้ของคืนแล้ว ถึงคราวข้าพเจ้าข้างเพื่อนคงเป็นพยานให้

ขอขอบคุณในความร่วมใจ

จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาอาทิตย์

บทคัดย่อ

ของ

จิรพันธ์ พิทักษ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

มกราคม 2524

✓
๑๗๕

จริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศติย์

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เคยเรียนและไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศติย์ และเพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศติย์

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศติย์ จำนวน 100 คน และไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศติย์ จำนวน 300 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t -test และ Correlation Coefficient ตามวิธี Pearson Product Moment Correlation Coefficient

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศติย์มีจริยธรรมสูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยเรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศติย์ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่างจริยธรรมกับจำนวนปีที่เรียนในโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศติย์

THE MORALITY OF LOWER SECONDARY STUDENTS OF BANNASAN SCHOOL, SURAT THANI,
WHO ATTENDED AND NEVER ATTENDED THE BUDDHIST SUNDAY SCHOOL

AN ABSTRACT

BY

JEERAPHAN PHITHAK

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University

January 1981

THE MORALITY OF LOWER SECONDARY STUDENTS OF BANNASAN SCHOOL, SURAT THANI,
WHO ATTENDED AND NEVER ATTENDED THE BUDDHIST SUNDAY SCHOOL

The purposes of this study were to compare the morality of the lower secondary students who attended and never attended the Buddhist Sunday School and to study the relationship between morality and amount of time spent in the Buddhist Sunday School.

One hundred students attended the Buddhist Sunday School and three hundred students never attended the Buddhist Sunday School were simple random samples from lower secondary students of Bannasan School, Amphur Bannasan, Surat Thani. Questionnaires were designed to assess morality and the data were analysed by t-test and Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

The result showed that the students attending the Buddhist Sunday School had significantly higher ($p < .05$) morality than the students never attending the Buddhist Sunday School but there was no correlation between morality and amount of time spent in the Buddhist Sunday School.